

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามกิจกรรมลูกเสือ ของคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ผู้วิจัยจะเสนอเนื้อหาสาระตามลำดับดังนี้

- 2.1 ประวัติลูกเสือโลก
- 2.2 ประวัติผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก
- 2.3 วิวัฒนาการลูกเสือโลก
- 2.4 ประวัติลูกเสือไทย
- 2.5 วิวัฒนาการลูกเสือไทย
- 2.6 ประวัติลูกเสือชาวบ้าน
- 2.7 ประวัติความเป็นมาของการปกครองลูกเสือไทย
- 2.8 การจัดหน่วยงานปกครองลูกเสือ
- 2.9 การจัดระเบียบบริหารคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 2.10 หน่วยลูกเสือ ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและผู้ตรวจการลูกเสือ
- 2.11 ภารกิจของคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ
- 2.12 อำนาจหน้าที่และโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
- 2.13 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติลูกเสือโลก

กิจการลูกเสือมีกำเนิดในประเทศอังกฤษใน ค.ศ.1907 (พ.ศ.2450) ตามแนวความคิดและหนังสือชื่อ "การลูกเสือสำหรับเด็กชาย" (Scouting for Boys) ของ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (Lord Baden Powell) หนังสือดังกล่าว และแผนกำหนดการลูกเสือได้สร้างความสนใจไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว (บุญส่ง เอี่ยมละออ, 2522)

กิจการลูกเสือได้รับการจรรโลง พัฒนา ปรับปรุงให้เป็นองค์การรวมของลูกเสือต่าง ๆ ทั่วโลก แม้จะมีการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนไปตามกาลสมัยก็แต่การดำเนินการเท่านั้น วัตถุประสงค์หลักหรือหลักภารกิจคงเป็นไปตามเจตนารมณ์เดิมที่ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ ได้กำหนดไว้

วัตถุประสงค์หลักของการลูกเสือก็คือ การก่อประสบการณ์ให้กับเยาวชน โดยเป็นการศึกษานอกโรงเรียน ไม่คำนึงถึงเรื่องการเมือง แต่เป็นการร่วมมือกันของทุกชั้นทุกเหล่า เพื่อก่อให้เกิดความเจริญแก่เยาวชนในทางกาย จิต สังคม ปัญญา และศีลธรรม เพื่อเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของสังคม ของชาติ และของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ปลุกฝังให้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (พระมุข) ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้มีสันติสุขขึ้นในชุมชน ในชาติ และระหว่างชาติด้วย (บุญสม มาร์ติน, 2529)

2.2 ประวัติผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก

ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ เป็นชาวอังกฤษ ชื่อเต็มว่าโรเบิร์ต สตีเฟนสัน สมิธ เบเดน เพาเวลล์ เป็นผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกเรียกชื่อย่อว่า บี.พี. (B.P.) เกิดเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2400 ที่กรุงลอนดอน บิดาชื่อ เอช.จี เบเดน เพาเวลล์ เป็นศาสตราจารย์วิชาเรขาคณิต และธรรมชาติศึกษา ที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด มารดาชื่อ เฮนรี เอทตาเกรซ สมิธ บี.พี. อายุได้ 3 ปี บิดาก็ถึงแก่กรรม บี.พี. มีภรรยาชื่อ โอลาฟ เซนต์แคลร์ ไซมส์

ชีวิตในวัยเด็ก

บี.พี. ได้เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาชื่อ โรสฮิลล์ ในกรุงลอนดอน เมื่ออายุได้ 11 ปี และเมื่ออายุได้ 13 ปี ได้เข้าเรียนต่อที่โรงเรียนมัธยมชื่อ ชาเตอร์เฮาส์ ต่อมาโรงเรียนได้ย้ายไปตั้งอยู่ในชนบท ติดกับบริเวณโรงเรียนมีแม่น้ำไหลผ่าน และมีป่าใหญ่ ซึ่ง บี.พี. มักจะหาเวลาว่างหลบเข้าไปใช้ชีวิตและศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติตามลำพัง

พลเรือเอกสมิธ ผู้เป็นตาได้สอนให้ บี.พี. มีความรู้พิเศษหลายอย่างเช่น การว่ายน้ำ เล่นสเกต ขี่ม้า การวัดแดด ดูดาว ฯลฯ บี.พี. ชอบวาดภาพ ร้องเพลง แสดงละคร ศึกษาชีวิตสัตว์ ต้นไม้และความรู้เชิงพราน จึงมักนำความรู้ไปใช้ในการท่องเที่ยวพักผ่อนกับพี่ชายในวันปิดภาคเรียน

ต่อมา บี.พี. ได้สอบเข้าโรงเรียนนายร้อยแซนด์เฮิร์ท สอบได้ที่ 5 วิชาทหารราบ และได้ที่ 2 วิชาทหารม้า จึงได้รับแต่งตั้งให้มียศร้อยตรีในกองทัพบก และถูกส่งไปประจำการที่ประเทศอินเดีย เมื่ออายุ 19 ปี

ชีวิตในการรับราชการทหาร

ส่วนใหญ่ บี.พี. รับราชการทหารในประเทศอินเดียและแอฟริกา เขาได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง ผูกอบรบทหารใหม่ โดยเน้นเรื่องการลาดตระเวน การสอดแนมและระบบหมู่ มีสิ่งที่ บี.พี. ประทับใจเกี่ยวกับกิจการลูกเสือหลายอย่าง ดังนี้

1. ได้รับมอบหมายให้ไปปราบชนเผ่าซูลูในแอฟริกา บี.พี.ได้รับสร้อยคอจากดินส ซูลู หัวหน้าเผ่า ซึ่งทำด้วยไม้แกะเป็นท่อนเล็ก ๆ จึงได้นำมาเป็นขีดเครื่องหมายวูดแบดจ์ สำหรับผู้ที่ผ่านการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือขั้นความรู้ชั้นสูง
2. บทเพลงอินคอนยามา เพลงนี้อาจร้องดัง ๆ ในขณะที่เดินแถวหรือใช้สำหรับการแสดงความยินดีในการเล่น เกม การประชุม หรือการเล่นรอบกองไฟก็ได้

3. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยทูตทหาร ทำหน้าที่สืบราชการลับ

4. รบกับเผ่าอาซันติ ได้รับชัยชนะและได้นำประสบการณ์จากเหตุการณ์ในครั้งนี้มาสอนให้คนพื้นเมืองได้รู้จักวิชาบุกเบ็ก คือ

การโค่นต้นไม้ การทำสะพาน การสร้างค่ายพักต่าง ๆ มีการทดลองการแต่งกายโดยใช้หมวกปีกกว้างแบบโคบาล จนพวกพื้นเมืองเรียก บี.พี. ว่า "คันตะโค" แปลว่า คนสวมหมวกปีกกว้าง และยังได้นำวิธีการแสดงความเป็นมิตรของคนพื้นเมืองในการจับมือซ้ายมาใช้กับกิจการลูกเสือต่อมาด้วย

5. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเสนานิการประจำกองทัพบก ถูกส่งไปปราบพวกมาตาบิลี (ปัจจุบัน เรียกว่า โรดิเซีย) บี.พี. ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง ทำให้มีประสบการณ์เรื่องการสอดแนม โดยเฉพาะในตอนกลางคืน จนได้รับฉายาว่า "อิมปีซ่า" แปลว่า หม่าป่าที่ไม่เคยนอนหลับ

6. เหตุการณ์เมืองมาฟิง บี.พี. ได้รับคำสั่งด่วนให้เดินทางไปแอฟริกาเพื่อรักษาเมืองมาฟิง ซึ่งถูกล้อมโดยกองทหารมัวร์ บี.พี. รักษาเมืองไว้ได้ 217 วัน จึงมีกองทัพบกใหญ่ไปช่วยและทำให้พวกมัวร์ต้องล่าถอยไป

ในการรักษาเมืองมาฟิง บี.พี. ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง อดทน ร่าเริง ไม่ย่อท้อ ใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา หากลุล่วงลงเข้าศึกให้ เข้าใจผิดคิดว่ามีกำลังทหารมากมาย และมีการป้องกันรักษาเมืองอย่างเข้มแข็ง ตลอดจนใช้เด็กอาสาสมัครที่ได้รับการอบรมแล้ว ให้ปฏิบัติหน้าที่สื่อข่าว ปรากฏว่าทำงานได้ผลดี ทำให้ บี.พี. มีความประทับใจในตัวเด็กและเห็นว่าถ้าใช้เด็ก ให้ถูกทางแล้วจะเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นอย่างมาก ท่านจึงได้ริเริ่ม กิจการลูกเสือในเวลาต่อมา จากเหตุการณ์ที่เมืองมาฟิง ทำให้ท่านได้รับฉายา ว่า "วีรบุรุษผู้ป้องกันเมืองมาฟิง"

กำเนิดของการลูกเสือ

บี.พี. ได้จัดตั้งกองลูกเสือขึ้นอย่างจริงจังที่ประเทศอังกฤษ บี.พี. เห็นว่า ลูกเสือจะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองได้ จึงได้อบรมเด็กรุ่นหลัง ๆ เพื่อให้เป็น พลเมืองดีของชาติ

เมื่อ พ.ศ. 2464 มีการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรก บี.พี. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะลูกเสือโลก ต่อมาเมื่อการลูกเสียมียายุ 21 ปี พระเจ้ายอร์ชที่ 5 ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้ บี.พี. เป็นบารอน การลูกเสือได้เจริญต่อไปอย่าง ไม่หยุดนิ่ง เมื่อ บี.พี. อายุ 80 ปี ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ OM (Order of Merit) จากพระเจ้ายอร์ชที่ 6

ช่วงสุดท้ายของชีวิต

บี.พี. ได้เดินทางออกจากประเทศอังกฤษไปอยู่ที่เมืองไนเยอรี ประเทศ เคนยา และได้ถึงแก่กรรมที่นั่น เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2484 รวมอายุได้ 83 ปี

2.3 วิวัฒนาการลูกเสือโลก

Lord Baden Powell ได้เริ่มต้นโดยการทดลองนำเด็ก 20 คน ไปอยู่ ค่ายพักแรม ที่เกาะบราวน์ซี ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของอังกฤษ โดยแบ่งเด็กออกเป็น หมู่ หมู่ละ 5 คน มีนายหมู่รับผิดชอบ ปรากฏว่าได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี แสดง ให้เห็นว่าระบบหมู่เป็นวิธีการที่ถูกต้องในการฝึกอบรมเด็ก และวิธีที่ได้ผลดีที่สุดในการ ศึกษาวิชาลูกเสือก็คือการปฏิบัติจริง

เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับกิจการลูกเสือที่เกิดขึ้นตามลำดับ คือ

- พ.ศ. 2451 มีการแต่งตำรา ชีวประวัติพระสงฆ์ สาระสำคัญ คาบิฎญาณ และกณ คติ รหัส การแสดงความเคารพ การจับมือ เครื่องแบบ และแนวการฝึกอบรมลูกเสือ
- พ.ศ. 2453 มีการจัดตั้งกองลูกเสือหญิงขึ้น
- พ.ศ. 2454 จัดตั้งกองลูกเสือสมุทร
- พ.ศ. 2457 เกิดสงครามโลกครั้งแรก บี.พี. ให้ลูกเสือทำหน้าที่ช่วยทหาร เช่น รักษาสะพาน สายโทรศัพท์ ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อสาร ช่วยงานโรงพยาบาล ฯลฯ
- พ.ศ. 2459 จัดตั้งกองลูกเสือสำรอง
- พ.ศ. 2461 จัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญ
- พ.ศ. 2462 ตั้งกิลเวลล์ปาร์ค และเริ่มดำเนินการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นนวดบำบัด
- พ.ศ. 2463 มีการชุมนุมลูกเสือโลกขึ้นเป็นครั้งแรกที่กรุงลอนดอน และ บี.พี. ได้รับการสถาปนาให้เป็นประมุขของลูกเสือโลก
- พ.ศ. 2469 จัดตั้งกองลูกเสือพิการ
- พ.ศ. 2472 บี.พี. ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ชั้นบารอน เรียกชื่อเต็มว่า ลอร์ด เบเดน เพาเอลล์ แห่งกิลเวลล์
- พ.ศ. 2484 บี.พี. ถึงแก่อนิจกรรม เมื่ออายุได้ 83 ปี ณ บ้านพักเมืองไนเยอริ ประเทศเคนยา เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2484

คำว่า SCOUT มาจาก

- S ย่อมาจาก SINCERITY แปลว่า ความจริงใจ
- C ย่อมาจาก COURTESY แปลว่า ความสุภาพอ่อนโยน
- O ย่อมาจาก OBEDIENCE แปลว่า การเชื่อฟัง
- U ย่อมาจาก UNITY แปลว่า ความเป็นใจเดียวกัน
- T ย่อมาจาก THRIFTY แปลว่า ความมัธยัสถ์

สมาชิกลูกเสือโลก

สมาชิกลูกเสือโลก คือ ที่ประชุมของผู้แทนคณะลูกเสือต่าง ๆ ปัจจุบันมีสมาชิกอยู่ 131 ประเทศ เป็นผู้แทนของลูกเสือประมาณ 17 ล้านคน ประเทศสมาชิกส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมได้ประเทศละ 6 คน เจื่อนไขการเข้าประชุม คือ การยอมรับ และปฏิบัติตามจุดหมายและหลักการลูกเสือโลกอย่างอิสระไม่เกี่ยวกับการเมือง

สมาชิกลูกเสือโลกประชุมกันทุก 3 ปี ในประเทศใดประเทศหนึ่งตามมติของที่ประชุมสมาชิกลูกเสือโลก

คณะกรรมการลูกเสือโลก

คณะกรรมการลูกเสือโลกประกอบด้วยบุคคล 12 คน จากสมาชิก 12 ประเทศ เลือกตั้งโดยที่ประชุมสมาชิกลูกเสือ กรรมการลูกเสือโลกอยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี และเลือกตั้งกันเองเป็นประธานและรองประธาน ในการประชุมสมาชิกลูกเสือโลกทุก ๆ 3 ปี จะมีกรรมการพ้นจากตำแหน่ง 4 คน และจะเลือกตั้งกรรมการลูกเสือเข้าแทนที่ โดยวิธีออกเสียงลงคะแนนลับจากที่ประชุมใหญ่ ซึ่งมีผู้แทนจาก 120 ประเทศ โดยปกติคณะกรรมการลูกเสือโลก จะมีการประชุมอย่างน้อยปีละครั้ง ณ เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

สำนักงานลูกเสือโลก

สำนักงานลูกเสือโลก ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการ ปฏิบัติตามคำสั่งหรือมติของสมาชิกลูกเสือโลก และคณะกรรมการลูกเสือโลก

พ.ศ. 2463 ตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

พ.ศ. 2501 ย้ายไปอยู่ที่กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา

พ.ศ. 2504 การประชุมสมัชชาครั้งที่ 18 ณ กรุงลิสบอน ประเทศโปรตุเกส

พ.ศ. 2511 ย้ายไปอยู่เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังมีสำนักงานอีก 5 เขต คือ

เขตอินเตอร์-อเมริกา ตั้งอยู่ที่เมืองซานโฮเซ ประเทศคอสตาริกา

เขตเอเชีย-แปซิฟิก ตั้งอยู่ที่เมืองมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

เขตอาหรับ ตั้งอยู่ที่เมืองไคโร ประเทศอียิปต์

เขตยุโรป ตั้งอยู่ที่เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

เขตแอฟริกา ตั้งอยู่ที่เมืองไนโรบี ประเทศเคนยา

การประชุมสัมมนาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก

ประชุมครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2501 หลังจากนั้นได้มีการประชุมทุก 2 ปี และเปลี่ยนเป็นทุก 3 ปี ต่อมาในปี พ.ศ.2513 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Asia-Pacific ในปี พ.ศ.2532 ไม่มีการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก

การประชุมลูกเสือโลก

จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2463 ณ ประเทศอังกฤษ (วายุ พยัคฆ์พันธ์, 2533)

2.4 ประวัติลูกเสือไทย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงริเริ่มกิจการเสือป่าขึ้น ในปี พ.ศ.2450 พร้อมกับ บี.พี. หรือ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ ประเทศอังกฤษ แต่พระองค์ทรงตั้งกองเสือป่าขึ้นอย่างเป็นทางการในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2454 (ชาติ ศิลปรัศมี, 2533) หรืออาจกล่าวได้ว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว อาจจะได้ทรงพระราชดำริในเรื่องนี้ไว้ก่อนท่าน ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ ก็เป็นได้ แต่ราชโอกาสยังไม่อำนวยให้ ได้ทรงกระทำการใหญ่และจริงจังออกมาเท่านั้น จนกระทั่งได้ทรงขึ้นครองราชสมบัติแล้วโอกาสที่ทรงคอยก็มาถึง ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการเสือป่าก็ดี ลูกเสือก็ดี ล้วนแต่ได้ทรงตั้งขึ้นในวาระแรกที่พระองค์ได้ขึ้นเสวยราชย์ทั้งสิ้น (ประยูรทร สิทธิพันธ์, ม.ป.ป.) โดยมีพระราชประสงค์เพื่อฝึกหัดข้าราชการพลเรือน พ่อค้า คหบดี และประชาชนทั้งหลายให้ได้เรียนรู้วิชาทหารเพื่อเป็นกำลังสำรองในเวลาสงคราม ในยามสงบก็ได้ช่วยเหลือข้าราชการปราบปรามโจรผู้ร้าย หรือปราบจลาจล และมีพระราชประสงค์ คือ

1. เพื่อปลูกฝังความจงรักภักดีต่อกษัตริย์
2. เพื่อปลูกฝังความจงรักภักดีต่อบ้านเมือง และการนับถือศาสนา
3. เพื่อปลูกฝังความสามัคคีในหมู่คณะและไม่ทำลายซึ่งกันและกัน (วายุ พยัคฆ์พันธ์, 2533)

หลังจากนั้นอีก 2 เดือน คือวันที่ 1 กรกฎาคม 2454 ได้ทรงสถาปนาคณะลูกเสือไทยขึ้น และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราข้อบังคับลักษณะปกครองลูกเสือขึ้น และประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ร.ศ.130 (พ.ศ.2454) ด้วย

นับเป็นกฎข้อบังคับซึ่งเทียบเท่ากับพระราชบัญญัติลูกเสือไทยฉบับแรก โดยพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งสภานายกสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ (ชวน หลีกภัย, 2529)

ประเทศไทยนับเป็นประเทศที่ 3 ของโลกที่ได้มีกิจกรรมลูกเสือขึ้นมา ส่วนประเทศที่ 2 ที่มีกองลูกเสือคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ลูกเสือกองแรกของประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้น ณ โรงเรียนมหาดเล็กหลวง ซึ่งปัจจุบันคือโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย จึงได้นำว่า "กองลูกเสือกรุงเทพฯ ที่ 1" (เสถียร ศูภโสม, 2529) ในการจัดตั้งกองลูกเสือขึ้นนั้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริว่า "กองเสือป่าได้ตั้งขึ้นเป็นหลักฐานแล้ว พอจะเป็นที่หวังได้ว่าจะเป็นผลดีตามพระราชประสงค์ แต่ผู้ที่จะเป็นเสือป่าต้องเป็นผู้ที่นับว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว ฝ่ายเด็กชายที่ยังอยู่ในบรมวัยก็จะเป็นผู้ที่สมควรจะได้รับความฝึกฝนทั้งในส่วนร่างกายและในจิตใจให้มีความรู้ในทางเสือป่า เพื่อว่าเมื่อเติบโตขึ้นแล้วจะได้รู้จักหน้าที่ซึ่งผู้ชายไทยทุกคนควรประพฤติให้เป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง อันเป็นที่เกิดเมืองนอนของตน และการฝึกฝนปลูกใจให้คิดถูกต้องเช่นนี้ต้องเริ่มฝึกฝนเสียแต่ยังเยาว์อยู่ เปรียบเหมือนไม้ที่ยังอ่อนอยู่ จะตัดเป็นรูปอย่างไรก็เป็นไปได้ง่ายและงดงาม..." (สมาน แสงมลิ, 2529)

2.5 วิวัฒนาการลูกเสือไทย

ความก้าวหน้าของกิจการลูกเสือไทย อาจพิจารณาได้จากประวัติการลูกเสือไทย ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 5 ยุค ดังนี้

- 1) ยุคก่อตั้ง พ.ศ. 2454-2468
- 2) ยุคส่งเสริม พ.ศ. 2468-2482
- 3) ยุคประทับระครอง พ.ศ. 2482-2489
- 4) ยุคก้าวหน้า พ.ศ. 2489-2514
- 5) ยุคถึงประชาชน พ.ศ. 2514-ปัจจุบัน

1) ยุคก่อตั้ง พ.ศ. 2454-2468

ยุคนี้ตรงกับสมัยที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาคณะลูกเสือไทยขึ้น เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 โดยทรงพระกรุณาโปรด

เกล้าฯ ให้ตราข้อบังคับคณะลูกเสือ และจัดตั้งสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติขึ้น โดยพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งสภานายก

กองลูกเสือกองแรก ได้จัดตั้งขึ้นที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวงเป็นกองลูกเสือในพระองค์ เรียกว่า กองลูกเสือกรุงเทพที่ 1

พระองค์ได้พระราชทานคติพจน์แก่คณะลูกเสือว่า "เสียชีพอย่าเสียสัตย์" พ.ศ. 2459 ตั้งโรงเรียนผู้กำกับลูกเสือในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ สโมสรเสือป่า

พ.ศ. 2463 ส่งผู้แทนไปร่วมชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 1

พ.ศ. 2465 คณะลูกเสือไทยสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาชิกลูกเสือโลกกลุ่มแรก ซึ่งรวมทั้งสิ้นมี 31 ประเทศ

พ.ศ. 2467 ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 2

2) ยุคส่งเสริม พ.ศ. 2468-2482 สมัยรัชกาลที่ 7 จนถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 ในยุคนี้มีเหตุการณ์สำคัญคือ

พ.ศ. 2470 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ณ พระราชอุทยานสราญรมย์

พ.ศ. 2474 ตั้งโรงเรียนผู้กำกับลูกเสือขึ้นใหม่ ณ พระรามราชนิเวศน์ จ. เพชรบุรี

พ.ศ. 2476 ตั้งกรมพลศึกษาขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้กองลูกเสืออยู่ในกรมพลศึกษา ประกาศใช้ตราประจำคณะลูกเสือแห่งชาติ และกฎลูกเสือ 10 ข้อ

พ.ศ. 2478 เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ

พ.ศ. 2479 ประกาศตั้งการลูกเสือสมุทรเสนา ประกาศใช้หลักสูตรลูกเสือเสนาและสมุทรเสนา พ.ร.บ. ร.ช. กำหนดลักษณะธงประจำกองคณะลูกเสือแห่งชาติ และธงประจำกองลูกเสือ

3) ยุคประทับระครอง พ.ศ. 2482-2489

ยุคนี้เป็นยุคตอนปลายรัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลและอยู่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ระยะนี้การลูกเสือในประเทศชบเซาลงไปบ้างเนื่องจากประเทศไทยอยู่ในภาวะสงคราม และในปี พ.ศ. 2486 ได้มีพระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติขึ้น มีการจัดตั้งหน่วยยุวชนทหาร ซึ่งมีการฝึกการใช้อาวุธแบบทหาร และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในสมัยนั้น ส่วนกิจการลูกเสือยังคงดำเนิน

อยู่ และในบางจังหวัด เช่น จังหวัดสกลนคร จังหวัดอุบลราชธานี มีการส่งเสริมกิจการลูกเสืออย่างเข้มแข็ง และได้จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือขึ้นบ้างในระยะนี้

4) ยุคก้าวหน้า พ.ศ.2489-2514

ยุคนี้อยู่ในช่วงต้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งมีเหตุการณ์สำคัญ ดังต่อไปนี้

พ.ศ.2490 มีพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2486 มีพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2490

พ.ศ.2496 สร้างค่ายลูกเสือวชิราวุธ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

พ.ศ.2497 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 3 ณ สนามกีฬาแห่งชาติ

พ.ศ.2501 เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ขั้นความรู้เบื้องต้นครั้งแรก จัดตั้งกองลูกเสือสำรองกองแรกขึ้นในประเทศไทยเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2501

พ.ศ.2503 เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ขั้นวุฒแบดจ์ครั้งที่ 1 ณ ค่ายพระตำหนักมหาราช ต.อ่างศิลา จังหวัดชลบุรี

พ.ศ.2504 เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ขั้นวุฒแบดจ์รุ่นที่ 1 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ

พ.ศ.2506 เปิดการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือวิสามัญขั้นวุฒแบดจ์ รุ่นที่ 1 ณ ค่ายวชิราวุธ จัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญขึ้นเมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2506 (วายุ พยัคฆินทร์, 2533)

พ.ศ.2507 ประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2507 กำหนดให้พระมหากษัตริย์ ทรงเป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ให้มีสภาลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นสภานายก รองนายกรัฐมนตรีเป็นอุปนายก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่า 30 คน แต่ไม่เกิน 50 คน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิบดีกรมพลศึกษา เป็นกรรมการและเลขาธิการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นตำแหน่งอาจทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอีกได้

สภาลูกเสือแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(ก) วางนโยบายเพื่อความมั่นคงและเจริญก้าวหน้าของคณะลูกเสือแห่งชาติ

(ข) พิจารณารายงานประจำปีของคณะลูกเสือแห่งชาติ

(ค) ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ให้มีคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกิน 15 คน ซึ่งสภานายกแต่งตั้ง อธิบดีกรมพลศึกษา เป็นกรรมการและเลขาธิการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่บริหารกิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติโดยทั่วไป เช่น ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ, ส่งเสริมความสัมพันธ์กับคณะลูกเสือนานาชาติ, จัดให้มีการฝึกอบรมลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือ และจัดการทรัพย์สินของคณะลูกเสือแห่งชาติ เป็นต้น

ในทางปฏิบัติคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีการประชุมโดยปกติเดือนละครั้ง ส่วนสภาลูกเสือแห่งชาติมีการประชุมปีละครั้ง โดยปกติประชุมในเดือนกรกฎาคม ภายหลังวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ เช่น การประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 17 ประจำปี 2524 มีการประชุมสภา 3 วัน คือระหว่างวันที่ 8-10 กรกฎาคม 2524

พ.ศ.2508 ประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติครั้งแรก ณ ศาลาสันติธรรมระหว่างวันที่ 1-3 กรกฎาคม 2508

พ.ศ.2509 จัดทะเบียนกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กองแรก ณ โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์ จัดทะเบียนกองลูกเสือสามัญเหล่าอากาศกองแรก ณ ศูนย์พัฒนาเครื่องบินเล็ก

พ.ศ.2510 มีการเริ่มจัดสร้าง และประกอบพิธีเปิดค่ายลูกเสือประจำจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ โดยสำนักงานสลากกินแบ่งฯ ให้เงินอุดหนุนจังหวัดละ 100,000 บาท กิลเวลล์ปาร์ค ถวายเครื่องหมายวูดแบดจ์กิตติมศักดิ์ชนิด 4 ท่อน แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

พ.ศ.2511 มีพิธีเปิดสระว่าบน้ำ "ชาติตระการโกศล" ที่ค่ายลูกเสือ
วชิราวุธ เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2511

พ.ศ.2512 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 6 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ

5) ยุคถึงประชาชน พ.ศ.2514-ปัจจุบัน มีเหตุการณ์สำคัญ คือ

พ.ศ.2514 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 7 เพื่อเป็นการเฉลิม
ฉลองคณะลูกเสือไทย มีอายุครบ 60 ปี มีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญ ครั้งที่ 1 ณ
จังหวัดนครปฐม เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ขั้นผู้ให้การฝึกอบรมลูกเสือ
แห่งชาติครั้งที่ 1 National Trainers's Course ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ

ในวันที่ 9 สิงหาคม 2514 พ.ต.อ.สมควร หริกุล และคณะ เริ่มเปิด
การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านครั้งแรกเป็นเวลา 5 วัน ที่บ้านเหล่ากอหก ตำบล
แสงพา กิ่งอำเภอณาหัว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่ง
ชาติครั้งแรกที่วัดจุฬามณี จังหวัดพิษณุโลก

พ.ศ.2515 มีการสัมมนาเจ้าหน้าที่ลูกเสือประจำสำนักงาน National
Headquarters Seminar ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ
ครั้งที่ 2 ณ วัดวัง จังหวัดพัทลุง ทรงรับกิจกรรมลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรม-
ราชานุเคราะห์

พ.ศ.2516 กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งลงวันที่ 4 เมษายน 2516
ให้นาวีชาลูกเสือเข้าอยู่ในหลักสูตรของโรงเรียน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประกอบพิธีเปิดพระบรมรูปพระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ณ บริเวณด้านหน้าค่ายลูกเสือวชิราวุธ ในวันที่ 23
พฤศจิกายน 2516 และทรงประกอบพิธีเปิดการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 8
ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ ระหว่างวันที่ 23-30 พฤศจิกายน 2516 มีลูกเสือและ
ผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมชุมนุม 4,968 คน กับมีลูกเสือต่างประเทศเข้าร่วม
ชุมนุมด้วย 8 ประเทศ รวม 256 คน

มีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญ ครั้งที่ 2 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ ทอดกฐิน
คณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 3 ที่วัดพาราณสีจังหวัดอุดรธานี รับกิจการลูกเสือ
ชาวบ้านเข้าเป็นส่วนหนึ่งของคณะลูกเสือแห่งชาติ

พ.ศ.2517 ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 4 ที่วัดโยธานิมิตร
จังหวัดจันทบุรี

พ.ศ.2518 ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 5 ที่วัดเจติยอด
จังหวัดเชียงใหม่ มีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญ ครั้งที่ 3 ณ ค่ายลูกเสือเจ้าสาม
พระยา จังหวัดชัยนาท

พ.ศ.2519 ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ณ วัดตะเคียน
จังหวัดอ่างทอง มีการจัดตั้งสมาคมสโมสรลูกเสือวิสามัญแห่งประเทศไทย เมื่อ
วันที่ 12 เมษายน 2519

พ.ศ.2520 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 9 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 7 ณ วัดบ้านหลวง จังหวัดนครปฐม มีการ
ชุมนุมลูกเสือวิสามัญ ครั้งที่ 4 ณ จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ.2521 ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 8 ณ วัดนาควิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ประกาศยกเลิกหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือของ
กิลเวลล์ปาร์ค และใช้ของสำนักงานลูกเสือโลกเขตเอเชียแปซิฟิก

พ.ศ.2522 ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 9 ณ วัดบ้านกุ่ม
จังหวัดสมุทรสงคราม มีงานชุมนุมลูกเสือวิสามัญครั้งที่ 5 ณ จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.2523 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ระหว่างวันที่ 28
ธันวาคม 2523 - 3 มกราคม 2524 เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองวันพระบรมราช
สมภพครบ 100 ปี ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ทอดกฐินคณะลูกเสือ
แห่งชาติ ครั้งที่ 10 ณ วัดอัมวาจังหวัดชัยภูมิ

พ.ศ.2524 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนิน
ทรงเปิดหอวชิราวุธานุสรณ์ เป็นพระบรมราชานุสรณ์พระบรมราชสมภพครบ 100
ปี ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และคณะกรรมการได้สร้างพระ
บรมรูปพระองค์ท่าน 2 แบบ เป็นพระบรมรูปประทับบนพระเก้าอี้ ทรงเครื่องแบบ
ชุดฝึกสนาม เป็นแบบที่ 1 และพระรูปทรงยืนเต็มพระองค์ ในชุดจอมทัพบก ขนาด
สูง 20 นิ้ว เป็นแบบที่ 2

ประกาศใช้แผนการฝึกอบรมลูกเสือเหล่าสมุทร (ฉบับที่ 11) พ.ศ.
2524 และแผนการฝึกอบรมลูกเสือเหล่าอากาศ (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2524 ทอด
กฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 11 ณ วัดแก้วโกรวาราม จังหวัดกระบี่ มีงาน
ชุมนุมลูกเสือสามัญแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ณ ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา ระหว่าง
วันที่ 15-19 ตุลาคม 2524

พ.ศ. 2525 มีการชุมนุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 19-22 กุมภาพันธ์ 2525 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี ประกาศใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525 มีการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้น L.T.C. ครั้งที่ 7 ระหว่างวันที่ 6-12 สิงหาคม 2525 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 12 ณ วัดคูหาภิมุขอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา มีการชุมนุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญ ครั้งที่ 1 ณ ค่ายพระแท่นดงรัง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ. 2526 มีการชุมนุมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แห่งชาติ ครั้งที่ 1 ณ ค่ายมฤคทายวัน อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ 1-5 พฤศจิกายน 2526 มีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญแห่งชาติ ครั้งที่ 7 ณ ค่ายวัดอรัญญิก จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างวันที่ 3-7 พฤศจิกายน 2526 มีการฝึกอบรมชั้นที่ L.T.C. ครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 20-26 พฤษภาคม 2526 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 13 ณ วัดอมรทวยการาม (วัดใหม่ยายมอญ) เขตบางกอกน้อย กทม. 19 พฤศจิกายน 2526

พ.ศ. 2527 จัดให้มีการประชุมเชิงวิชาการลูกเสือนานาชาติ ว่าด้วยการฝึกอบรมลูกเสือ (โปรแกรม) และผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้น ระหว่างวันที่ 26-30 มิถุนายน 2527 ณ ห้องประชุมกรมพลศึกษา เพื่อนำไปชี้แจงและรายงานต่อที่ประชุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 14 ณ ประเทศนิวซีแลนด์

พ.ศ. 2528 พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ 24 ตุลาคม 2528 จัดงานชุมนุมลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 9 ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ควบคู่กับงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 11 ระหว่างวันที่ 21-27 พฤศจิกายน 2528 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี มีประเทศต่าง ๆ ส่งลูกเสือเข้าร่วมชุมนุม 14 ประเทศ รวมลูกเสือผู้บังคับบัญชาที่ร่วมชุมนุมจำนวน 5,844 คน

นอกจากนั้นจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเขตเอเชีย-แปซิฟิก "ว่าด้วยการลูกเสือและการศึกษาชีวิตครอบครัว" สำนักงานลูกเสือโลกเขตเอเชีย-แปซิฟิก ร่วมกับสหพันธ์วางแผนครอบครัวนานาชาติที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ และสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเขตเอเชีย-แปซิฟิก "ว่าด้วยการลูกเสือและการศึกษาชีวิตครอบครัว" ขึ้น ณ

กองลูกเสือ กรมพลศึกษา ระหว่างวันที่ 20-27 มิถุนายน 2528 มีประเทศในเขตเอเชีย-แปซิฟิก 10 ประเทศ (รวมทั้งประเทศไทย) ส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมประชุม 20 คน และผู้แทนจากสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย 2 คน รวมเป็น 22 คน โดยมีวัตถุประสงค์ ต้องการเอาความรู้เรื่องประชากรศึกษาที่เป็นเยาวชนบรรจุไว้ในหลักสูตรลูกเสือทั่วโลก ผลการประชุมทุกประเทศมีแนวโน้มเห็นสมควรที่จะเอาเรื่องนี้เข้าไปในหลักสูตรลูกเสือ เพราะเห็นว่าเรื่องประชากรศึกษา สามารถแก้ปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับนโยบายการฝึกอบรมลูกเสือด้วย

พ.ศ. 2529 ออกกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2529) กำหนดให้ลูกเสือสำรองและสามัญมีเครื่องแบบจำลองอีกชนิดหนึ่ง

ได้ประกาศใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ พ.ศ. 2529 และเร่งรัดการจัดพิมพ์หนังสือแผนการสอนวิชาลูกเสือชั้นประถมศึกษา เพื่อแจกจ่ายให้แก่โรงเรียนทั่วประเทศ

ได้ติดต่อกับองค์การลูกเสือนานาชาติของโลก โดยส่งลูกเสือและผู้บังคับบัญชาไปร่วมประชุม และร่วมชุมนุมลูกเสือ ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ญีปุ่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สหรัฐอเมริกา จัดให้มีการประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 15 ระหว่างวันที่ 20-26 พฤศจิกายน 2529 ณ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นการประชุมครั้งที่ 2 ในประเทศไทย

คณะลูกเสือแห่งชาติประกาศจัดงานเฉลิมฉลองกิจการลูกเสือคล้ายวันสถาปนาครบ 75 ปี โดยจัดให้มีโครงการจัดงาน คือ

1. จัดงานวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ 1 กรกฎาคม 2529
2. จัดงานชุมนุมลูกเสือทั่วทุกจังหวัด พร้อมกับงานเฉลิมฉลองพระชนมายุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 ปี ในปี พ.ศ. 2530
3. โครงการจัดสร้างค่ายลูกเสือแห่งชาติ ค่ายที่ 2 ที่จังหวัดนครราชสีมา
4. จัดสร้างอนุสรณ์สถานสนามฝึกยิงปืนของลูกเสือ ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี
5. จัดพิมพ์สมุดปีที่ระลึก

6. จัดทำเครื่องหมายที่ระลึกการลูกเสือไทยครบ 75 ปี (2454-2529)

7. จัดพิมพ์หนังสือที่ระลึก "75 ปี ลูกเสือไทย"

เมื่อประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2528 แล้ว ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ จำนวน 20 คน โดยสภานายกสภาลูกเสือแห่งชาติ เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2529 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภาลูกเสือแห่งชาติ จำนวน 80 คน โดยประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี (เพทาย อมาตยกุล, 2529)

2.6 ประวัติลูกเสือชาวบ้าน

ลูกเสือชาวบ้านรุ่นแรกกำเนิดเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2514 ที่หมู่บ้านเหล่ากอหก ตำบลแสงพา กิ่งอำเภอนาหว้า อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยมี พล.ต.ต.สมควร หริกุล ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) เขต 4 ในขณะนั้น พร้อมด้วยวิทยากรจากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เขต 4 และวิทยากรจากเขตการศึกษา 9 เป็นผู้ริเริ่ม โดยมีสมาชิกรุ่นแรกจำนวน 123 คน จึงถือเอาวันที่ 9 สิงหาคม 2514 เป็นวันเกิดของกิจการลูกเสือชาวบ้าน

พล.ต.ต.สมควร หริกุล ได้ร่วมกับผู้ร่วมงานหลายท่านจัดทำหลักสูตรทดลองและดำเนินการฝึกอบรม โดยอาศัยการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรองชั้น พี่ทีซี และวูดแบดจ์เป็นเค้าโครง และมีการปรับปรุงให้มีความรัดกุมขึ้นตลอดเวลา โดยกำหนดพื้นที่ในเขตรับผิดชอบของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เขต 4 อันมีจังหวัดเลย อุดรธานี หนองคาย นครพนม สกลนคร ร้อยเอ็ด ให้ทดลองฝึกออกมาถึง 30 รุ่น

ต่อมา พล.ต.ต.สมควร หริกุล จึงเชิญ พล.ต.ท.เจริญฤทธิ์ จารัสโรมรัน ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนในเวลานั้น ให้เดินทางไปเยี่ยมชมการฝึกอบรม ซึ่งเห็นว่ามีประโยชน์ต่อชาวบ้าน และสร้างความสามัคคีให้เกิดในหมู่ข้าราชการ พ่อค้า นักธุรกิจ และประชาชน ทั้งยังเป็นการลดช่องว่างระหว่างข้าราชการและประชาชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งตรงกับพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในการสร้างความสามัคคีให้เกิดในหมู่คนไทย นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการช่วยกันพัฒนาประชาชนในถิ่นทุรกันดาร

ตลอดจนผู้ที่อาศัยในถิ่นที่มีอันตราย ให้สามารถช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวและ หมู่คณะในยามประสบภัย มีการพัฒนาอาชีพและสุขภาพอนามัย

ต่อมา พล.ต.ท.เจริญฤทธิ์ จรัสโรจน์ ได้้นำเรื่องราวขึ้นกราบบังคมทูล พระกรุณาฯ เพื่อให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จทอดพระเนตรกิจการลูกเสือชาวบ้าน เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2515 ที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 4 จังหวัดอุดรธานี และได้ทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ นอกจากนี้ทรง มีรับสั่งให้ทำหนังสือถึงกระทรวงมหาดไทยตามหนังสือของกรมราชองครักษ์ที่ กท. 0204/2477 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2515 ขอให้กระทรวงมหาดไทยแจ้งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด สนับสนุนกิจการลูกเสือชาวบ้าน โดยให้ความร่วมมือ กับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อเริ่มดำเนินการ และพระราชทาน ผ้าพันคอ วอกเกิ้ล และหน้าเสือแก่ลูกเสือชาวบ้านที่สำเร็จการอบรมแล้วทุกราย (กวีรัตน์ คุณาภัทร, 2531)

กระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทาน ไว้แก่ผู้เกี่ยวข้องในกิจการลูกเสือชาวบ้าน มีสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ทรงอย่าให้กิจการลูกเสือชาวบ้านเข้าเกี่ยวข้องกับการเมือง
2. มีพระราชประสงค์มิให้กิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นระบบของทางราชการ ให้ประชาชนควบคุมเลือกดำเนินการโดยตนเอง ราชการเป็นเพียงผู้คอยเสนอแนะ และสนับสนุนหรือชักจูง เมื่อเห็นว่าไม่ตรงตามเป้าหมาย
3. ไม่มีพระราชประสงค์ ให้ลูกเสือชาวบ้านมีรูปแบบ นอกจากมี สัญลักษณ์ 3 ประการ คือ ผ้าพันคอ วอกเกิ้ล และหน้าเสือ เพื่อมิให้เป็น การสับสนเปลี่ยน มิให้แตกต่างจากประชาชน และมีใช้ข้าราชการ

ฐานะของลูกเสือชาวบ้าน

การให้การศึกษาแก่เด็กและผู้ใหญ่นั้น อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. การศึกษาในระบบ (Formal Education) ได้แก่ การศึกษาใน โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยตามปกติ
2. การศึกษานอกระบบ (Non-Formal Education) ได้แก่ การศึกษาที่จัดขึ้นพิเศษเฉพาะเรื่อง อีกประเภทหนึ่งเช่นโรงเรียนสอนศาสนาวันอาทิตย์

โรงเรียนฝึกอาชีพบางอย่าง การศึกษาผู้ใหญ่ ห้องสมุดประชาชน และการฝึกอบรมในเรื่องหนึ่งเป็นครั้งคราว เป็นต้น

ตามนัยดังกล่าวข้างต้น การลูกเสือซึ่งมุ่งหมายที่จะฝึกอบรมนิสัยเด็ก และคนรุ่นหนุ่มให้เป็นพลเมืองดีจึงจัดอยู่ในประเภทการศึกษานอกระบบ (Non-Formal Education)

ต่อมาเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2516 สภาลูกเสือแห่งชาติลงมติเป็นเอกฉันท์ ให้รับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้เป็นงานลูกเสืออีกประเภทหนึ่งของกิจการลูกเสือแห่งชาติ และได้ตราข้อบังคับที่ 6 ลงวันที่ 5 พฤษภาคม 2516 ว่าด้วยข้อบังคับลูกเสือชาวบ้านไว้ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านของจังหวัดนั้น และมีศึกษาธิการจังหวัด เป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านของจังหวัด หลังจากนั้น ได้มีหนังสือสั่งการของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ ม.ท.0100/0430 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2516 ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ให้ดำเนินกิจการลูกเสือชาวบ้าน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดได้เข้าร่วมงานและลงมือดำเนินการด้วยตนเอง และดำเนินการตามนโยบายนี้ด้วยความสนใจอย่างแท้จริง ในฐานะผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้าน แล้วรายงานผลให้กระทรวงมหาดไทยทราบทุกระยะ แล้วได้กำชับให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาลงนาม รายงานเรื่องนี้ไปยังกระทรวงมหาดไทยด้วยตนเอง (ประยูร สิทธิพันธุ์, ม.ป.ป.)

อุดมการณ์ของลูกเสือชาวบ้าน

กิจการลูกเสือชาวบ้าน เป็นการดำเนินงานเพื่อคนทั้งชาติ มิใช่เพื่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ ผู้เป็นสมาชิกลูกเสือชาวบ้านจะต้องยึดมั่นและปฏิบัติตามอุดมการณ์ แล้วขยายออกไปสู่ประชาชนทุกคนทั่วประเทศ ซึ่งอุดมการณ์ลูกเสือชาวบ้านอาจกำหนดตามหลักวิชาการได้ รวม 5 ประการ ดังนี้คือ

1. ลูกเสือชาวบ้านเป็นแกนกลางแห่งความรัก ความสามัคคี ประองคองของคนทั้งชาติในการอยู่ร่วมกัน
2. ลูกเสือชาวบ้านจะเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาตนเอง สังคมหมู่คณะ และชาติโดยระบบหมู่หรือขบวนการกลุ่ม
3. ลูกเสือชาวบ้านยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีองค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเท่านั้น

4. ลูกเสือชาวบ้านจะดำรงตนเป็นพลเมืองดี ยึดมั่นจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทยไว้ด้วยชีวิต

5. ลูกเสือชาวบ้านยึดมั่นและปฏิบัติตามอุดมการณ์พระบรมราโชบายภารกิจ กณ ค่านิยม ประเพณีของลูกเสือชาวบ้าน ด้วย กาย วาจา ใจ อย่างเคร่งครัด

สัญลักษณ์ลูกเสือชาวบ้าน

โดยที่ลูกเสือชาวบ้าน คือ ชาวบ้านทั่วไป จึงไม่ควรมีเครื่องแบบเพื่อต่างไปจากชาวบ้าน ด้วยเหตุนี้ สัญลักษณ์ของการผ่านการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านจึงควรมีเพียงผ้าผูกคอ ปลอกรัดคอ และตราหน้าเสือ เท่านั้น ปัจจุบันผ้าพันคอเป็น สิ่งของ 1 ใน 8 รายการ ที่พระราชทานสำหรับลูกเสือชาวบ้านด้วย สำหรับผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน ประกอบด้วย ผืนผ้าสีเลือดหมูขอบน้ำเงิน สีดำ ปกผ้าผูกคอ สีเหลืองและสีน้ำเงิน โดยมีความหมายดังนี้

สีเลือดหมู หมายถึง เลือดชีวิตของบรรพบุรุษชาติไทย

สีดำ หมายถึง เขตแดนของประเทศ

สีเหลือง หมายถึง ศาสนาที่สอนให้เป็นคนดี

สีน้ำเงิน หมายถึง พระมหากษัตริย์

ภารกิจลูกเสือชาวบ้าน

เจตนารมณ์ประการหนึ่งของลูกเสือชาวบ้าน ที่จะต้องยึดถือหรือปฏิบัติตาม ด้วยกาย วาจา ใจ ก็คือ เรื่องภารกิจ ซึ่งงานลูกเสือชาวบ้าน เป็นงาน เสริมสร้างการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลาโดยอาศัยขบวนการ หมู่พวก ระบบต่าง ๆ พัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ จึงได้มีการกำหนดภารกิจ ไว้ชัดเจน 7 ประการคือ

1. หาสมาชิกมาร่วมอุดมการณ์ให้มากที่สุด อย่างน้อย 3-5 คน
2. ปฏิบัติตามอุดมการณ์ กณ ค่านิยม ประเพณีของลูกเสือชาวบ้าน ด้วยกาย วาจา ใจ อย่างเคร่งครัด
3. ไม่ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่ทำความชั่ว แต่จะร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำความดี
4. ป้องกันมิให้มีคนชั่วที่เป็นภัยต่อสังคม โดยการชักนำไปในทางที่ดี

5. หมั่นพบปะชุมนุมกันอยู่เสมอ ด้านวิชาการ การศาสนา การบำเพ็ญประโยชน์

6. ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ รวมกลุ่มกันพัฒนาตนเอง สังคม หมู่คณะ และประเทศชาติ

7. จงรักภักดี ยึดมั่นต่อสถาบันของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักษา และปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม อย่างเคร่งครัด (ทิดอ่ำ เมืองคอน, 2533)

เจตนารมณ์ในการจัดตั้งลูกเสือชาวบ้าน

1. การดำเนินงานกิจการลูกเสือชาวบ้าน เป็นการดำเนินงานเพื่อคนทั้งชาติ มิใช่เพื่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ ต้องการให้ผู้ที่ เป็นสมาชิกยึดมั่นและปฏิบัติตามอุดมการณ์ ระเบียบวินัย ขนบธรรมเนียมประเพณีร่วมกัน แล้วขยายออกไปสู่ประชาชนทุกคนทั่วประเทศ มีเอกภาพทางความคิดร่วมกัน

2. กิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นกิจการที่บริสุทธิ์ ผู้ร่วมงาน ผู้เกี่ยวข้องในกิจการทุกคน ต้องมีความจริงใจและบริสุทธิ์ใจจึงจะเกิดผลดีสูงสุดแก่ชาติบ้านเมือง โดยแท้จริง

3. ลูกเสือชาวบ้านเป็นกิจการระดับชาติ เป็นของทุก ๆ คน มุ่งหมายให้คนทุกคนประสานประโยชน์ เอาส่วนดีของทุกคนมาใช้เพื่อสร้างสรรค์ประเทศชาติ โดยไม่ขัดแย้ง

4. กิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ที่จะคำจูงให้พลังอำนาจของรัฐร่วมกัน รักษาสถาบันของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และเอกลักษณ์ของความเป็นไทยไว้ ดังนั้นจะยอมให้ใครแยกสลายลูกเสือชาวบ้านไม่ได้โดยเด็ดขาด

5. กิจการลูกเสือชาวบ้าน ยึดอุดมการณ์ร่วมกับลูกเสือทุกประเภทให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

6. องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงเป็นองค์พระประมุข และทรงรับไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์สมาชิกผู้เกี่ยวข้องทุกคนจะต้องช่วยกันดำรงพระเกียรติของพระองค์ไว้

7. งานลูกเสือชาวบ้านเป็นงานเสริมสร้างการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยอาศัยระบบหมู่พัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

8. ลูกเสือชาวบ้านพร้อมอยู่เสมอที่จะรวมพลังกัน เพื่อปฏิบัติตามคำปณิธาน ที่ได้สาบานไว้เมื่อรับคำสั่ง นั่นก็คือความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

9. ลูกเสือชาวบ้าน เป็นโครงการละเอียดอ่อนบนพื้นฐานของสามัคยานึก เพื่อแก้ปัญหาตัวคนและสังคม เปราะและแตกแยกง่าย ต้องระมัดระวังและอดทนเป็นพิเศษ

10. ลูกเสือชาวบ้านเป็นของประชาชน ดำเนินการโดยประชาชน เพื่อประโยชน์ของประชาชน ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำเป็นผู้ชี้แนะแนวทางให้การศึกษาโดยไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชา

11. ลูกเสือชาวบ้านทุกคน จะต้องยึดถือปฏิบัติตามด้วย กาย วาจา ใจ ในอุดมการณ์ คำปณิธาน กฎของลูกเสือ พระบรมราโชบาย ภารกิจของลูกเสือ ชาวบ้าน ระเบียบวินัยในการเคารพและธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ (วิเชียร ชิวพินาย, 2526)

2.7 ประวัติความเป็นมาของการปกครองลูกเสือ

แต่เดิมมานั้นการลูกเสือเป็นกิจการเอกเทศมิได้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานใด ๆ มีฐานะเสมือนองค์การหนึ่ง ซึ่งมีการบริหารงานอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์

เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทยขึ้นแล้ว ก็ได้มีข้อบังคับลักษณะการปกครองลูกเสือ ร.ศ. 130 ประกาศใช้ ณ วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 ข้อบังคับนี้ได้บัญญัติให้การลูกเสือเป็นองค์การอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ และศูนย์กลางของการปกครองบังคับบัญชาทั้งปวงนั้นอยู่ที่สภากรรณกลางจัดการลูกเสือแห่งสยาม ซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ ตามข้อบังคับกำหนดไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงตำแหน่งสภานายก หรือจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ผู้อื่นหนึ่งก็ได้ไว้ว่าพระราชหฤทัย เป็นสภานายกแทนก็ได้ เมื่อแรกนั้นพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งนี้โดยพระองค์เอง และในส่วนภูมิภาคนั้นก็ได้แบ่งส่วนงานบริหารเป็นมณฑลและภาค โดยมีศูนย์บริหารงานอยู่ที่สภากรรณกลางจัดการลูกเสือประจำมณฑลนั้นแล้วขึ้นตรงมายังสภากรรณกลางจัดการลูกเสือแห่งสยาม และเนื่องด้วยข้อบังคับได้กำหนดให้มีกองลูกเสือขึ้นในโรงเรียนต่าง ๆ และให้มีกรรมการจัดการลูกเสือขึ้นในกระทรวงกรมการเพื่อกำหนดวิชาลูกเสือลงในหลักสูตรในโรงเรียน และกำหนดคะแนนสอบไล่สำหรับ

วิชานี้ด้วย การบริหารงานส่วนใหญ่ในขณะนั้นจึงตกไปอยู่ในกองบัญชาการ กระทรวง
ธรรมการ ซึ่งต่อมาเรียกว่า "สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ"

ต่อมาใน พ.ศ. 2461 มีสภากรรณการจัดการลูกเสือเป็นผู้จัดการเกี่ยวกับ
กิจการลูกเสือ โดยกองบัญชาการ กระทรวงธรรมการเป็นฝ่ายบริหาร

ข้อบังคับลักษณะการปกครองลูกเสือ ร.ศ. 130 (พ.ศ. 2454) ได้รับการ
แก้ไขครั้งหนึ่งตามข้อบังคับลักษณะปกครองลูกเสือ พ.ศ. 2461 และได้ใช้มาจน
กระทั่งถึง พ.ศ. 2476 ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจึงได้รับการแก้ไข
ข้อบังคับลักษณะปกครองลูกเสือ พ.ศ. 2461 อีกครั้งหนึ่งตามประกาศของสภา
กรรมการกลางจัดการลูกเสือสยาม เมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2476 ให้อยู่
สภากรรณการจัดการลูกเสือมณฑลเสียม ให้มีคณะกรรมการจัดการลูกเสือจังหวัด
และอำเภอขึ้นแทน

การลูกเสือในปัจจุบันนี้เป็นส่วนงานกองหนึ่ง อยู่ในสังกัดกรมพลศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ และมีความเป็นมาดังนี้คือ

กองการลูกเสือตั้งขึ้นในกรมพลศึกษา เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2476
ในปีต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกองการลูกเสือเป็น 3 แผนก คือ
(1) แผนกลูกเสือเสนา (2) แผนกลูกเสือสมุทรเสนา (3) แผนกอบรมทั่วไป

รัฐบาลมีนโยบายในการจัดการลูกเสือ ตามคำแถลงต่อสภาผู้แทนราษฎร
เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2477 ดังนี้

"กิจการที่กำลังจัดทำอยู่แล้วเวลานี้ และจะจัดทำต่อไป มีนโยบายดังนี้คือ
แผนกการลูกเสือ มีหน้าที่กระทำการร่วมมือกับสภากรรณการกลาง จัด
การลูกเสือแห่งสยาม ในการจัดและดำเนินการ

1. ฝึกหัด และทะนุบำรุง ยุวชนชาวสยามให้มีความแข็งแรงร่างกายแข็งแรง ฝึก
ฝาย อดทนอดกลั้น และมีความอดทนต่อความลำบาก ให้มีความเชื่อมั่นในตน
รู้จักกระทำการรับผิดชอบโดยลำพังตนเอง แคล้วคล่องว่องไวในทางพิจารณาและ
สังเกตเหตุการณ์ มีวินัยเคร่งครัด มีความสามารถในกิจการต่าง ๆ ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์แก่ประชาชน และแก่ตนเองต่อไปในภายภาคหน้า

2. อบรมสั่งสอน ให้มีความรู้ความสามารถในวิทยาการตามหน้าที่ของตน
อันจะพึงปฏิบัติต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ เพื่อความมั่นคง
และยังความสันติสุข ถือเอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนตน
หรือเฉพาะบุคคล มีความละเอียดใจไม่กล้าประพฤติชั่วในประการทั้งปวง มีความ

หมั่นเพียรต่อการทำงาน มีความกตัญญูทวนที่ต่อผู้มีพระคุณแก่ตน และแก่ประเทศชาติของตน

รวมความว่าอบรมสั่งสอนให้ยุวชนของเรา รู้จักหน้าที่ซึ่งชนชาวสยามทุกคนควรประพฤติให้เป็นพลเมืองดี และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มาตฤมิของตนต่อไปในกาลภายหน้า

3. การที่จะจัดทำต่อไป จักได้ปรับปรุงการลูกเสือให้เป็นล่ำเป็นสันสมตามสภาพที่ควรจะเป็นตามหลักการและวัตถุประสงค์ที่มีอยู่ และแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นตามสมควรแก่กาลสมัย นอกจากนี้แล้วใน พ.ศ. 2478 เป็นอย่างช้า จักได้แยกตั้งขึ้นเป็นอีกเหล่าหนึ่งเรียกว่า "เหล่าสมุทรเสนา" ซึ่งมีอยู่แล้วแต่เพียงนามเท่านั้น ในขณะนั้น ส่วนวัตถุประสงค์อันยิ่งใหญ่ในการอบรมสั่งสอนดำเนินตามหลักการอบรมดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะแยกออกไปอีกแขนงหนึ่งก็เฉพาะในทางวิทยาการเท่านั้น ซึ่งจะได้จัดการฝึกสอนให้มีความรู้และความสามารถในทางทะเล เพื่อยังให้เกิดประโยชน์สมตามสภาพและภูมิฐานะของยุวชนนั้น ๆ

แผนการอบรมทั่วไป กิจการของแผนกนี้เป็นงานใหม่ที่พึงจะจัดทำขึ้น กล่าวโดยกว้าง ๆ มีหน้าที่กระทำการร่วมมือกับกองทัพบก กองทัพเรือ ในการจัดและดำเนินการฝึกหัดสั่งสอนวิชาทหารบก ทหารเรือ แก่นักเรียนชายในโรงเรียนของรัฐบาลทั่วพระราชอาณาจักรสยาม ให้มีความรู้ความสามารถในการทหารตามภูมิฐานะของตน พร้อมกันไปกับการศึกษาวิชาสามัญ และวิสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงธรรมการ ซึ่งอยู่ในหน้าที่ของกรมศึกษาธิการจัดทำขึ้น

ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ 3 ประการคือ

1. ทำให้ประชาชนชาวสยามที่เป็นชายฉกรรจ์ ได้รับการศึกษาฝึกหัดวิชาทหารทั่วถึงกันทุกคน พร้อมทั้งจะเกณฑ์มารับใช้ราชการได้ทุกเมื่อ โดยเสียเวลาอบรมเพิ่มเติมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2. เป็นการประหยัดเวลาของพลเมืองที่เป็นชายฉกรรจ์ ซึ่งจะต้องละทิ้งหน้าที่การงานตามอาชีพมาเพื่อการอบรมวิชาทหารนั้นเพียงเวลาเล็กน้อย ทำให้มีเวลาดำเนินการตามอาชีพตามภูมิฐานะของตนได้มากขึ้น

3. เป็นการช่วยประหยัดงบประมาณรายจ่ายในการทหาร ซึ่งจะต้องเสียไปในการเกณฑ์ชายฉกรรจ์มาอบรมวิชาทหารจนครบกำหนดเวลา 2 ปี ตามพระราชบัญญัติลักษณะ เกณฑ์ทหารนั้นลงได้อีกเป็นอันมาก นอกจากนั้นยังเป็นการประหยัดเวลาลงได้อีกด้วย "

กรมพลศึกษาได้รับโอนกิจการลูกเสือจากกองบัญชาการ กระทรวงธรรมการ มาดำเนินการ มีหน้าที่ร่วมมือกับสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือ ตั้งแต่เริ่มตั้ง กรมใน พ.ศ. 2479 ได้เปิดการอบรมผู้กำกับลูกเสือทั่วราชอาณาจักร จำนวน 198 คน ใช้เวลา 32 วัน ณ โรงเรียนบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผู้ที่สอบได้คะแนน ร้อยละ 80 มีสิทธินับเป็นวิชาชุดหนึ่งในประโยคครูประถม และประโยคครูมัธยม เพื่อใช้ในการเลื่อนวิทยฐานะ และกรมพลศึกษาได้พิมพ์คู่มือลูกเสือสมุทร เสนาแจก กองลูกเสือต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร เพื่อใช้เป็นหลักในการฝึกสอนลูกเสือต่อไป ในปีเดียวกันนี้ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ เครื่องแบบลูกเสือ พ.ศ. 2479 ด้วย

ใน พ.ศ. 2480 ได้เปิดการอบรมวิชาลูกเสือทั่วราชอาณาจักร จำนวน 202 คน ใช้เวลา 45 วัน ณ โรงเรียนพลศึกษากลาง ในบริเวณกรีฑาสถาน แห่งชาติ

ใน พ.ศ. 2481 ได้เปิดการอบรมวิชาลูกเสือแก่ผู้กำกับ และรองผู้กำกับ ลูกเสือจังหวัดต่าง ๆ ทั้งมีการแข่งขันวิชาลูกเสือร่วมในงานกรีฑาประจำปีของ กระทรวงธรรมการด้วย กับได้ทำพิธีพระราชทานธงประจำกองลูกเสือแก่คณะจังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครปฐม นนทบุรี พระนคร และ ราชบุรี

ใน พ.ศ. 2482 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2482 แทนข้อ บังคับลักษณะปกครองลูกเสือ พ.ศ. 2461 ซึ่งใช้เป็นหลักในการบริหารการลูกเสือ มีสาระสำคัญคือให้คณะลูกเสือแห่งชาติเป็นนิติบุคคล ไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมือง ใด ๆ

การปกครองส่วนกลาง มีสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ ดำเนินการ การปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งเป็นจังหวัดลูกเสือ และอำเภอลูกเสือ ในปีนี้ได้เปิดอบรมวิชาลูกเสือแก่ผู้กำกับลูกเสือทั่วราชอาณาจักรอีก 182 คน ใช้ เวลา 1 เดือน กับได้ทำพิธีพระราชทานธงประจำกองลูกเสือจังหวัดต่าง ๆ อีก 14 จังหวัด

กิจการลูกเสือในระยะนี้ อยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ กล่าวคือ ใน พ.ศ. 2485 ได้มีกิจการยุวชนทหารขึ้นมาซ้อนกันอีกอย่างหนึ่ง กองการลูกเสือได้ร่วมมือ กับเจ้าหน้าที่กระทรวงกลาโหมจัดทำร่างพระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติ ร่างข้อ บังคับยุวชนแห่งชาติ ร่างพระราชบัญญัติ เครื่องแบบยุวชนแห่งชาติ ร่างกฎกระทรวง กลาโหม และกระทรวงศึกษาธิการออกตามความในพระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติ พิจารณารับปรุงหลักสูตรยุวชนทหารและลูกเสือให้ต่อเนื่องกัน ในการนี้กองการ

ลูกเสือได้ร่วมมือกับยุวชนทหาร กระทรวงกลาโหม ในการฝึกยุวชน นอกจากนี้ยังได้สั่งให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือทั่วราชอาณาจักร ช่วยเหลือราษฎรที่ถูกอุทกภัยครั้งใหญ่ กับได้ตรวจและให้คำแนะนำโรงเรียนในการสร้างหลุมหลบภัยทางอากาศด้วย

ใน พ.ศ. 2486 สภาผู้แทนราษฎรได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติ ซึ่งให้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการลูกเสือและเครื่องแบบลูกเสือเสีย กับให้ตั้งองค์การยุวชนแห่งชาติขึ้นเป็นทบวงการเมือง อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ในตำแหน่งผู้บัญชาการยุวชนแห่งชาติ และมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองผู้บัญชาการ

องค์การยุวชนแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่ฝึกและอบรมกุลบุตรกุลธิดาให้เป็นพลเมืองดีมีความเข้มแข็งทั้งกายและใจ ประกอบด้วยเป็นผู้มีวินัยอันดีงาม การทำงานแบ่งเป็น 2 หน่วยคือ

1. หน่วยลูกเสือ กระทรวงศึกษาธิการอำนวยการฝึก โดยมีกรมพลศึกษา เป็นเจ้าหน้าที่
2. หน่วยยุวชนทหาร กระทรวงกลาโหมอำนวยการฝึก โดยมีกรมเตรียมการทหารเป็นเจ้าหน้าที่

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 นี้ กิจการลูกเสือซบเซาลงเป็นเวลาหลายปี จนกระทั่ง พ.ศ. 2491 จึงได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือขึ้น และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติ พุทธศักราช 2486 เสีย พระราชบัญญัติลูกเสือใหม่นี้มีสาระสำคัญคือ ให้คณะลูกเสือแห่งชาติเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่ออบรมอนุชนให้เป็นพลเมืองดี ตามจารีตประเพณีบ้านเมืองและนานาชาติ ให้ยกเลิกลูกเสือเสนาและสมุทรเสนาเดิมเสีย คงมีลูกเสือเพียงประเภทเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็นลูกเสือวิสามัญ ลูกเสือสามัญและลูกเสือสำรอง มีสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้บริหารงานส่วนกลาง มีจังหวัดลูกเสือ และอำเภอลูกเสือ เป็นผู้บริหารงานส่วนภูมิภาค และในปีเดียวกันนี้ ได้ออกกฏกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือขึ้นใช้ใหม่ด้วย

เพื่อให้การบริหารการลูกเสือทั้งในด้านงานธุรการและวิชาการ ในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาคได้ผลดียิ่งขึ้น กรมพลศึกษาได้รับเงินอุดหนุนการลูกเสือประจำ พ.ศ. 2492 จำนวน 100,000 บาท กองการลูกเสือจึงได้ปรับปรุงคู่มือ

ลูกเสือพิมพ์แจกโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร และในปีต่อ ๆ มา ก็ได้จัดอบรมผู้กำกับลูกเสือ 70 จังหวัด ตามหลักสูตรวิชาลูกเสือใหม่ขึ้น

ใน พ.ศ. 2498 ได้จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือจังหวัดพระนครและธนบุรี ณ กรีฑาสถานแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 19-25 พฤศจิกายน รวม 7 วัน 7 คืน ในการนี้ ลูกเสือผู้แทนกองต่าง ๆ (ผู้กำกับ 2 ลูกเสือ 16) ได้สร้างค่ายพักแรมขึ้นในบริเวณสถานที่จัดงานเอง มีการแสดงกิจกรรมของลูกเสือทวนองการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ

ใน พ.ศ. 2495 ได้ส่ง ร.อ.หลวงชัชวาลชลธิ์ ร.น. และนายสว่าง วิจักขณะ ไปร่วมงานชุมนุมลูกเสือ ณ ประเทศอังกฤษ เมื่อเจ้าหน้าที่เหล่านี้กลับมาจึงได้มีการสร้างศูนย์การฝึกลูกเสือทวนองกิลเวลบารค์ของอังกฤษ เพื่อใช้อบรมลูกเสือและผู้บังคับบัญชา คือ ใน พ.ศ. 2496 ได้ซื้อที่ดินที่เขาสาก ตำบลบางพระ อำเภอสรรีราชา จังหวัดชลบุรี เนื้อที่ 88 ไร่เศษ ต่อมาจึงได้เริ่มสร้างอาคารอำนวยการจนแล้วเสร็จ

กองการลูกเสือได้มีการเปลี่ยนแปลงตั้งแผนกใหม่ขึ้น 3 แผนก ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ พ.ศ. 2496 คือ (1) แผนกปกครอง (2) แผนกวิชาการ (3) แผนกฝึกและอบรม

อนึ่ง ใน พ.ศ. 2504 ได้สร้างสโมสรลูกเสือแห่งชาติ ณ กรีฑาสถานแห่งชาติขึ้น ให้ชื่อว่า "ศาลาวิชิตราช" ซึ่งได้ทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2504 (ปีน มาลากุล, 2507)

2.8 การจัดหน่วยงานปกครองลูกเสือ

ปี พ.ศ. 2507 ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2490 และได้ตราพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 ขึ้นใหม่ มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 และแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530 บทบัญญัติที่สำคัญ คือ

คณะลูกเสือแห่งชาติ

ให้มีคณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยบรรดาลูกเสือทั้งปวง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

ให้คณะลูกเสือแห่งชาติเป็นนิติบุคคล

คณะลูกเสือแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
- 2) ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- 3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
- 4) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศชาติ ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใด ๆ

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

สภาลูกเสือแห่งชาติ

ให้มีสภาลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นสภานายก รองนายกรัฐมนตรี เป็นอุปนายก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด และศึกษาธิการเขต เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่าสี่สิบคน แต่ไม่เกินแปดสิบคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ให้อธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการ รองอธิการบดีกรมพลศึกษา เป็นกรรมการและรองเลขาธิการ และผู้อำนวยการกองลูกเสือ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

สภาลูกเสือแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- 1) วางนโยบายเพื่อความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 2) พิจารณารายงานประจำปีของคณะลูกเสือแห่งชาติ

3) ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ให้มีคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งสภานายกลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง

ให้อธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการ รองอธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและรองเลขาธิการ และผู้อำนวยการกองลูกเสือเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- 1) ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ และตามนโยบายของสภาลูกเสือแห่งชาติ
- 2) ส่งเสริมความสัมพันธ์กับคณะลูกเสือนานาชาติ
- 3) จัดให้มีการฝึกอบรมลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
- 4) จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
- 5) จัดการทรัพย์สินของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 6) ลงทุนเพื่อประโยชน์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 7) ออกข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- 8) วางระเบียบแบบแผนคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 9) จัดทำรายงานประจำปีเสนอสภาลูกเสือแห่งชาติ พร้อมด้วยงบดุล
- 10) ตั้งอนุกรรมการเพื่อให้พิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด
- 11) จัดตั้งตำแหน่งกิตติมศักดิ์และตำแหน่งอื่นใดที่มีได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และให้มีเจ้าหน้าที่ตามสมควร

ลูกเสือจังหวัด

ในจังหวัดหนึ่งให้จัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตจังหวัด

ให้มีคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัดและปลัดจังหวัดเป็นรองประธาน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และนายอำเภอเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินสามสิบคน ซึ่งประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง

ให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขาธิการ และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

ประธานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด จะแต่งตั้งบุคคลผู้สนับสนุนกิจการลูกเสือเป็นกรรมการลูกเสือพิเศษประจำจังหวัดก็ได้ กรรมการลูกเสือพิเศษประจำจังหวัด มีสิทธิเข้าชี้แจงแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของการลูกเสือในจังหวัด
- 2) พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสือจังหวัด
- 3) ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดในการปฏิบัติงานลูกเสือ

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด และศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด มีหน้าที่บริหารการลูกเสือในจังหวัด

สำหรับกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และท้องถิ่นที่มีรูปการปกครองเช่นเดียวกับกรุงเทพมหานครหรือเมืองพัทยา ให้จัดระเบียบการปกครองลูกเสือเป็นพิเศษตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด โดยมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และให้มีเจ้าหน้าที่ตามสมควร

ลูกเสืออำเภอ

ในอำเภอหนึ่งให้จัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตอำเภอ

ให้มีคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบงานปกครองเป็นรองประธาน หัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบคนแต่ไม่เกินยี่สิบคน ซึ่ง ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง

ให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้ช่วยศึกษาธิการ อำเภอเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

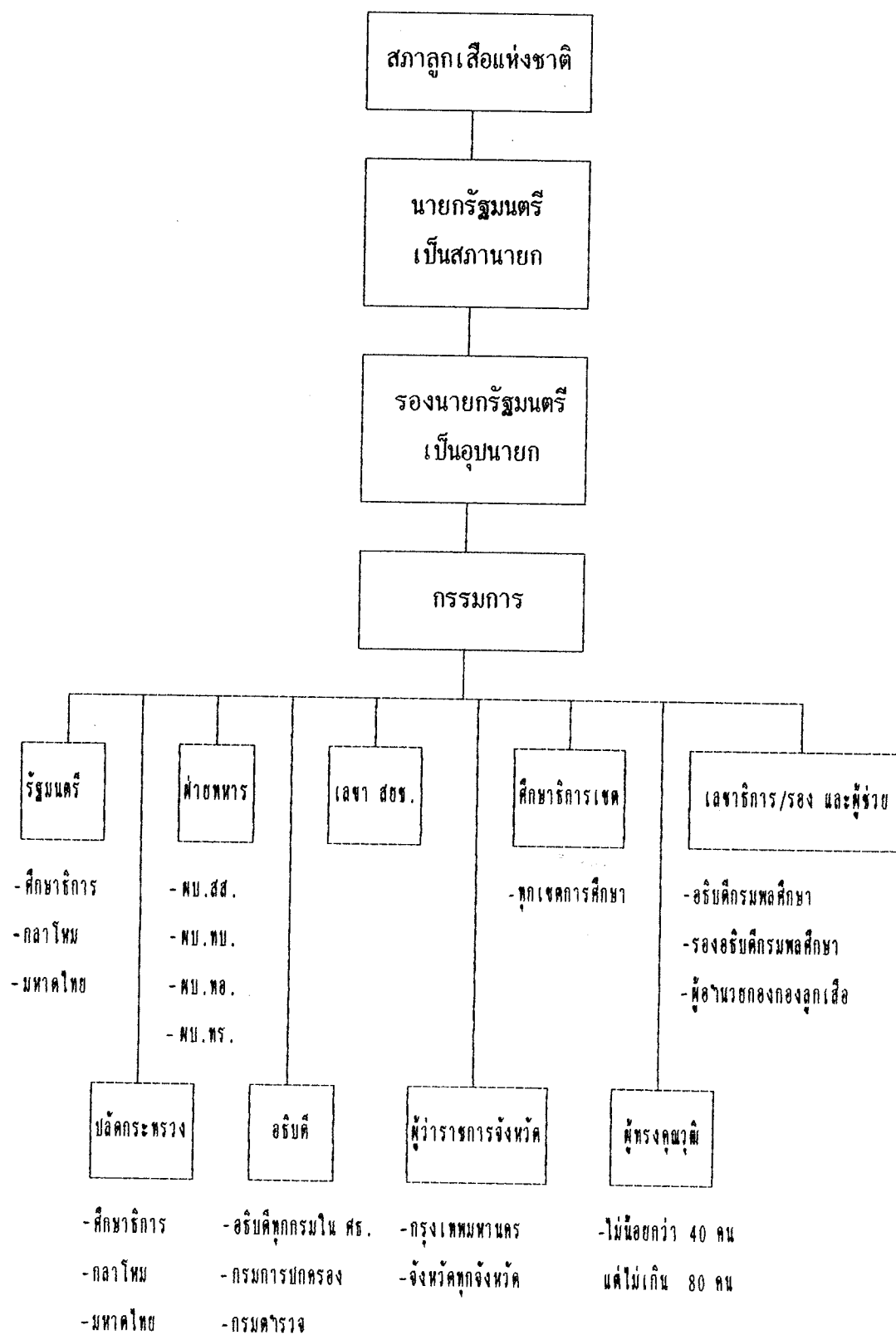
ประธานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดจะแต่งตั้งบุคคลผู้สนับสนุนกิจการลูกเสือ เป็นกรรมการลูกเสือพิเศษประจำอำเภอก็ได้ กรรมการลูกเสือพิเศษประจำอำเภอ มีสิทธิเข้าชี้แจงแสดงความเห็นในการประชุมคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ แต่ไม่มี สิทธิออกเสียงลงคะแนน

คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

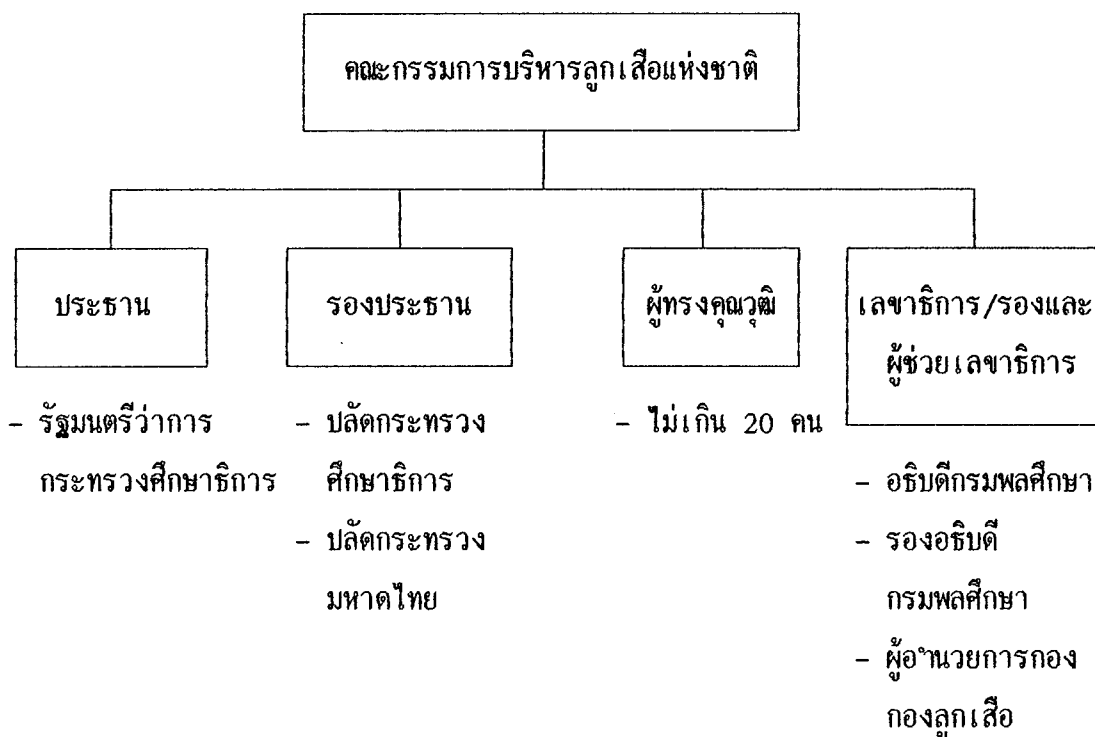
- 1) ส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของการลูกเสือในอำเภอ
- 2) พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสืออำเภอ
- 3) ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอในการปฏิบัติงานลูกเสือ

ให้นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบงาน ปกครอง และศึกษาธิการอำเภอเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ และผู้ช่วย ศึกษาธิการอำเภอ เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ มีหน้าที่บริการลูกเสือใน อำเภอ

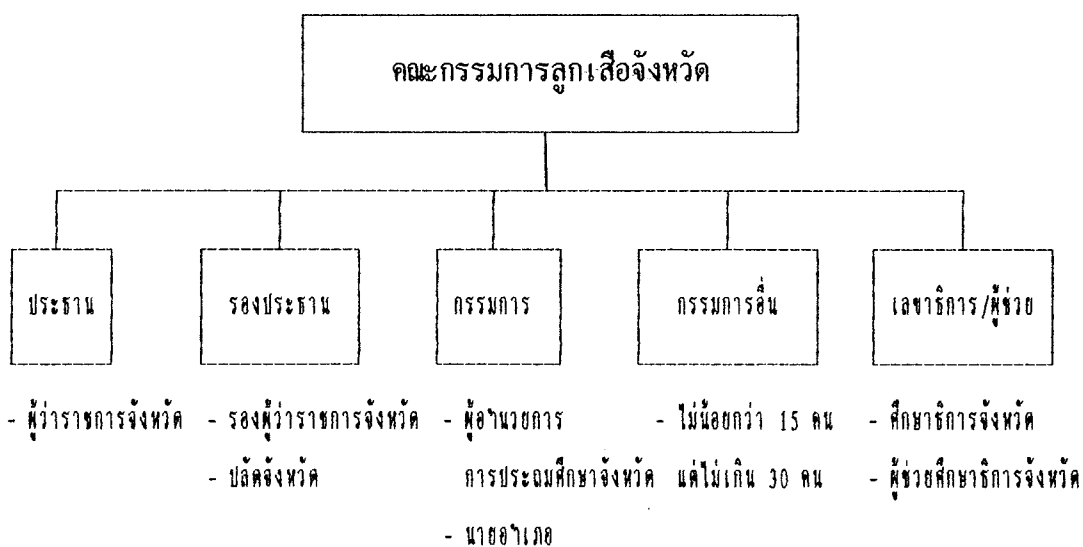
ให้มีสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ โดยมีศึกษาธิการอำเภอเป็น ผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และให้มีเจ้าหน้าที่ตามสมควร

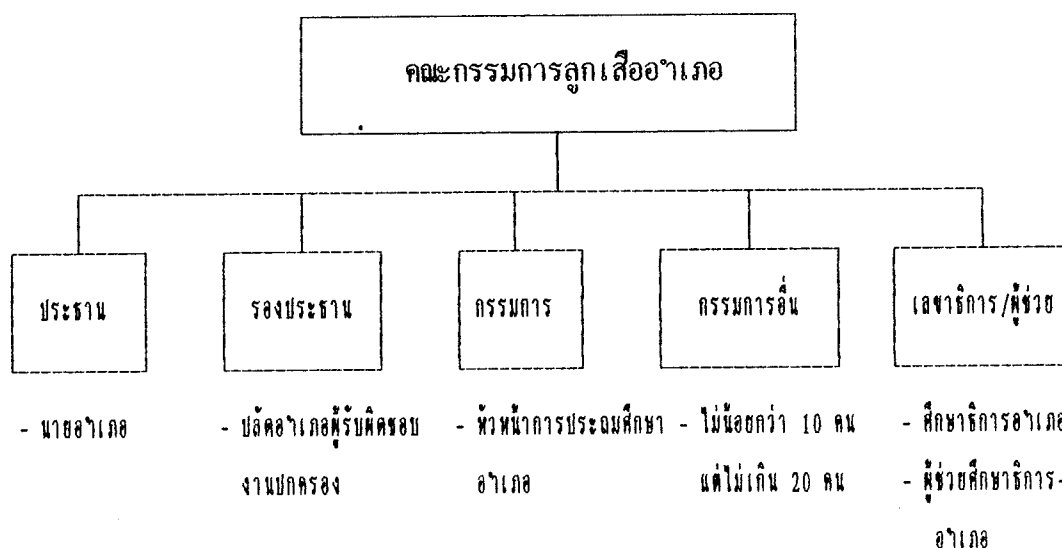
แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างการบริหารสภาลูกเสือแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

แผนภูมิที่ 4 โครงสร้างคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ

2.9 การจัดระเบียบบริหารคณะลูกเสือแห่งชาติ

ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือ ได้กำหนดให้จัดระเบียบบริหารคณะลูกเสือแห่งชาติ ดังนี้

- 1) สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- 2) สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด
- 3) สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางในการปกครองบังคับบัญชาลูกเสือทั่วราชอาณาจักร โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

ถ้ามีปริมาณงานมาก จะให้มีรองเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ช่วยก็ได้

ถ้าเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ไม่อาจปฏิบัติงานในด้านนี้ได้ ให้รองเลขาธิการทำการแทน

สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด เป็นศูนย์กลางในการปกครองบังคับบัญชาลูกเสือในจังหวัด โดยมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ

สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ เป็นศูนย์กลางในการปกครองบังคับบัญชาลูกเสือในอำเภอ โดยมีศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

การแบ่งงานออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ

การแบ่งงานออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ ในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ อาจทำได้โดยพิจารณาถึงคุณภาพและปริมาณของงาน ทั้งนี้ให้มีหัวหน้าส่วนนั้น ๆ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

การแบ่งงานออกเป็นส่วนตัวมากน้อยเพียงไรหรือเปลี่ยนแปลงงานใด ๆ นั้น ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี เป็นผู้กำหนด

โดยปกติให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

โดยปกติให้มีการประชุมคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ, 2509)

ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรวิชาพิเศษ และเครื่องแบบของเนตรนารี ได้กำหนดให้จัดระเบียบบริหารคณะลูกเสือแห่งชาติดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางในการปกครองบังคับบัญชาเนตรนารีทั่วราชอาณาจักร โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

ถ้ามีปริมาณงานมาก จะให้มีรองเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ช่วยก็ได้ ถ้าเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติไม่อาจปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ ให้รองเลขาธิการทำการแทน

สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด เป็นศูนย์กลางในการปกครองบังคับบัญชาเนตรนารีในจังหวัด โดยมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ

สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ เป็นศูนย์กลางในการปกครองบังคับบัญชาเนตรนารีในอำเภอ โดยมีศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

การแบ่งงานออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ

การแบ่งงานเนตรนารีออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ ในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือกรุงเทพมหานคร อาจจัดทำได้โดยพิจารณาถึงคุณภาพและปริมาณของงาน ทั้งนี้ให้มีหัวหน้าส่วนนั้น ๆ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ (ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ, 2520)

2.10 หน่วยลูกเสือ ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และผู้ตรวจการลูกเสือ

การตั้ง การยุบ และจัดหน่วยลูกเสือให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

ลูกเสือมี 4 ประเภท คือ

- 1) ลูกเสือสำรอง
- 2) ลูกเสือสามัญ
- 3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 4) ลูกเสือวิสามัญ

ลูกเสือที่เป็นหญิงอาจใช้ชื่อเรียกว่าเนตรนารี หรือชื่ออื่น ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

การเข้าเป็นลูกเสือ การออกจากลูกเสือ การจัดประเภท ชั้น เหล่าและการฝึกอบรมให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีลำดับดังต่อไปนี้

- 1) ผู้อำนวยการใหญ่
- 2) รองผู้อำนวยการใหญ่
- 3) ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่
- 4) ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
- 5) รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
- 6) ผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
- 7) ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
- 8) รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
- 9) ผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ

- 10) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- 11) รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- 12) ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- 13) รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- 14) ผู้กำกับกองลูกเสือ
- 15) รองผู้กำกับกองลูกเสือ
- 16) นายหมู่ลูกเสือ
- 17) รองนายหมู่ลูกเสือ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้อำนวยการใหญ่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการและอธิบดีกรมพลศึกษา เป็นรองผู้อำนวยการใหญ่ รองอธิบดีกรมพลศึกษาและผู้อำนวยการกองลูกเสือเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่

การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือตั้งแต่ลำดับ (10) ลงไป ถึงลำดับ (17) ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

ตำแหน่งผู้ตรวจการลูกเสือมี ดังนี้

- 1) ผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ
- 2) ผู้ตรวจการใหญ่
- 3) รองผู้ตรวจการใหญ่
- 4) ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- 5) รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- 6) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- 7) ผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- 8) รองผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- 9) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- 10) ผู้ตรวจการลูกเสืออำเภอ
- 11) รองผู้ตรวจการลูกเสืออำเภอ
- 12) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสืออำเภอ

ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ รองนายกรัฐมนตรี และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ตรวจการใหญ่ ปลัดกระทรวงมหาดไทยและอธิบดีกรมการปกครองเป็นรองผู้ตรวจการใหญ่ การแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้ตรวจการลูกเสือ ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ ฉบับที่ 3, 2528)

2.11 การกิจของคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ

พระราชบัญญัติลูกเสือ ได้กำหนดให้คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- 1) ส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของการลูกเสือในอำเภอ
- 2) พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสืออำเภอ
- 3) ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอในการปฏิบัติงานลูกเสือ

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ โดยมีศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และให้มีเจ้าหน้าที่ตามสมควร (พระราชบัญญัติลูกเสือ, ฉบับที่ 3, 2528)

ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ การบริหารลูกเสือในอำเภอ มีดังต่อไปนี้

- 1) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน
- 2) ออกระเบียบเพิ่มเติม เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในอำเภอ ซึ่งจะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมายระเบียบแบบแผน หรือข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ
- 3) เสนอจัดตั้งกลุ่มลูกเสือและกองลูกเสือ
- 4) เสนอจัดตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ เจ้าหน้าที่ลูกเสือ
- 5) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการลูกเสือ
- 6) จัดควบคุมดูแลทรัพย์สิน ทะเบียนการเงินและพัสดุของลูกเสือให้เรียบร้อย และเป็นปัจจุบัน
- 7) จัดส่งรายงานประจำปี และรายงานอื่นตามที่สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติกำหนด

8) จัดให้มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ นายหมู่ลูกเสือ และลูกเสือทุกประเภท

9) วางแผนกิจกรรมประจำปี แล้วจัดตั้งกรรมการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือกิจการลูกเสือ

10) ส่งเสริมกิจกรรมต่อไปนี้เป็นพิเศษ คือ เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ การฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือ (ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ, 2509)

ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรวิชาพิเศษ และเครื่องแบบของเนตรนารี การบริหารงานเนตรนารีในอำเภอ ในส่วนที่เกี่ยวกับการปกครองบังคับบัญชา การฝึกอบรมและอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2519 ให้ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ และรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ควบคุมดูแลกิจกรรมเนตรนารีให้เรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน
2) ออกระเบียบเพิ่มเติม เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในอำเภอ ซึ่งจะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมายระเบียบแบบแผน หรือข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

3) เสนอจัดตั้งกลุ่มเนตรนารีและกองเนตรนารี

4) เสนอจัดตั้งผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี เจ้าหน้าที่เนตรนารี

5) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการเนตรนารี

6) จัดควบคุมดูแลทรัพย์สิน ทะเบียนการเงิน และพัสดุของเนตรนารีให้เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน

7) จัดส่งรายงานประจำปี และรายงานอื่น ๆ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติกำหนด

8) จัดให้มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาเนตรนารี หัวหน้าหมู่เนตรนารี และเนตรนารีทุกประเภท

9) วางแผนกิจกรรมประจำปีและจัดตั้งกรรมการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมเนตรนารี

10) ส่งเสริมกิจกรรมต่อไปนี้เป็นพิเศษ คือ เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ การฝึกอบรมวิชาพิเศษเนตรนารี (ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ, 2526)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับปรุงและจัดหมวดหมู่งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาตามโครงสร้างของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เพื่อให้สะดวกแก่การปฏิบัติงาน ซึ่งภารกิจของคณะกรรมการลูกเสืออำเภอได้จัดอยู่ในงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษานี้ด้วย ภารกิจของคณะกรรมการลูกเสืออำเภอตามโครงสร้างดังกล่าวประกอบด้วย

- 1) การแต่งตั้งกรรมการลูกเสือ
- 2) การจัดตั้งกองลูกเสือสำรอง
- 3) การจัดตั้งกองลูกเสือสามัญ
- 4) การจัดตั้งกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 5) การจัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญ
- 6) การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง
- 7) การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญ
- 8) การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 9) การอนุญาตให้ลูกเสือเดินทางไกลและแรมคืน
- 10) การจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ของลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
- 11) การขอพระราชทานเหรียญสดุดี เหรียญลูกเสือสรรเสริญ และเครื่อง

หมายตอบแทน

- 12) การรายงานลูกเสือประจำปี
- 13) การรายงานการเงินลูกเสือ
- 14) การตั้งกองเนตรนารี
- 15) การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาเนตรนารี กรรมการเนตรนารีอำเภอ
- 16) การจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ของเนตรนารีและผู้บังคับบัญชา
- 17) การรายงานเนตรนารีประจำปี
- 18) การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,

2531)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงและจัดหมวดหมู่งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามโครงสร้างของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เพื่อให้สะดวกแก่การปฏิบัติงาน ซึ่งภารกิจของคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ได้จัดอยู่ในงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมนี้ด้วย ภารกิจของคณะกรรมการลูกเสืออำเภอตามโครงสร้างดังกล่าว ประกอบด้วย

- 1) การประชุมคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ
- 2) งานปรับปรุงดูแลค่ายลูกเสืออำเภอ
- 3) งานจัดอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารี
- 4) งานเข้าร่วมอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารี
- 5) งานฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
- 6) งานอบรมนายหมู่ลูกเสือ เนตรนารี
- 7) การเข้าร่วมงานชุมนุมและสัมมนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือระดับจังหวัดและ

เขต

- 8) การจัดวันสำคัญทางลูกเสือ
- 9) งานส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และเนตรนารี
- 10) งานขอพระราชทานเหรียญลูกเสือและเครื่องหมายตอบแทน
- 11) งานอนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษ และการสอบวิชาลูกเสือ
- 12) งานรายงานกิจการลูกเสือเนตรนารีประจำปี (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2535)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เพื่อให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งภารกิจของคณะกรรมการลูกเสืออำเภอได้ถูกกำหนดไว้เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติด้วย ดังนี้

1. การแต่งตั้งกรรมการลูกเสืออำเภอ

แนวปฏิบัติ

- 1) ทหารหรือผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
- 2) พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ. 2509 ข้อ 51 ดังนี้
 - เป็นผู้มีนิสัยใจคอและความประพฤติเรียบร้อยสมควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
 - เป็นผู้มีความศรัทธา และปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
 - เป็นผู้ไม่มีโรคซึ่งเป็นภัยแก่สังคม
 - เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตไทยตามกฎหมาย ถ้ามิได้มีสัญชาติไทยต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

- มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และวิธีการลูกเสือ ผักไฟสนใจต่อการลูกเสือและสมัครใจที่จะดำรงตำแหน่งทางลูกเสือ

3) รายงานผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดพิจารณา

4) แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งทราบ

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.

2530

2. จัดตั้งกองลูกเสือสำรอง

แนวทางปฏิบัติ

1) รับเรื่องขออนุญาตจัดตั้งกองลูกเสือจากสถานศึกษาในสังกัด

2) พิจารณาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ดังนี้

- แบบ ลส. 1

- มีหมู่ลูกเสืออย่างน้อย 2 หมู่ และไม่เกิน 6 หมู่ หมู่หนึ่งมีลูกเสือ 4-6 คน รวมทั้งนายหมู่ลูกเสือรองนายหมู่ลูกเสือ

3) เสนอผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอพิจารณา แล้วรายงานจังหวัด

4) แจ้งผลการพิจารณาจากจังหวัดให้สถานศึกษาทราบ

3. จัดตั้งกองลูกเสือสามัญ

แนวทางปฏิบัติ

1) รับเรื่องขออนุญาตตั้งกองลูกเสือจากสถานศึกษาในสังกัด

2) พิจารณาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ดังนี้

- แบบ ลส. 1

- มีหมู่ลูกเสืออย่างน้อย 2 หมู่ และไม่เกิน 6 หมู่ หมู่หนึ่งมีลูกเสือ 6-8 คน รวมทั้งนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ

3) เสนอผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอพิจารณา แล้วรายงานจังหวัด

4) แจ้งผลการพิจารณาของจังหวัดให้สถานศึกษาทราบ

4. จัดตั้งกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

แนวทางปฏิบัติ

1) รับเรื่องขออนุญาตตั้งกองลูกเสือจากสถานศึกษาในสังกัด

2) พิจารณาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ดังนี้

- แบบ ลส. 1

- มีหมู่ลูกเสืออย่างน้อย 2 หมู่ และไม่เกิน 6 หมู่ หมู่หนึ่งมีลูกเสือ 3-7 คน รวมทั้งนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ

3) เสนอผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอพิจารณา แล้วรายงานจังหวัด

4) แจ้งผลการพิจารณาของจังหวัดให้สถานศึกษาทราบ

5. ตั้งกองลูกเสือวิสามัญ

แนวทางปฏิบัติ

1) รับเรื่องขออนุญาตตั้งกองลูกเสือจากสถานศึกษาในสังกัด

2) พิจารณาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ดังนี้

- แบบ ลส. 1

- มีลูกเสือตั้งแต่ 10-60 คน

- มีผู้กำกับลูกเสือ

- มีสถานที่เหมาะสมเพื่อการฝึกอบรมลูกเสือ

3) เสนอผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอพิจารณา แล้วรายงานจังหวัด

4) แจ้งผลการพิจารณาของจังหวัดให้สถานศึกษาทราบ

6. แต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง

แนวทางปฏิบัติ

1) รับเรื่องขออนุญาตตั้งกองลูกเสือจากสถานศึกษาในสังกัด

2) พิจารณาเอกสารหลักฐานและคุณสมบัติดังนี้

- แบบ ลส. 2

- มีคุณสมบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ. 2509 ข้อ 39

3) เสนอผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอพิจารณา แล้วรายงานจังหวัด

4) แจ้งผลการพิจารณาของจังหวัดให้สถานศึกษาทราบ

7. แต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญ

แนวทางปฏิบัติ

1) รับเรื่องขออนุญาตแต่งตั้งจากสถานศึกษาในสังกัด

2) พิจารณาเอกสารหลักฐานและคุณสมบัติดังนี้

- แบบ ลส. 2

- มีคุณสมบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ. 2509 ข้อ 85

3) เสนอผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอพิจารณา แล้วรายงานจังหวัด

4) แจ้งผลการพิจารณาของจังหวัดให้สถานศึกษาทราบ

8. แต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

แนวทางปฏิบัติ

1) รับเรื่องขออนุญาตแต่งตั้งจากสถานศึกษาในสังกัด

2) พิจารณาเอกสารหลักฐานและคุณสมบัติดังนี้

- แบบ ลส.2

- มีคุณสมบัติตามข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ.2509 ข้อ 95

3) เสนอผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอพิจารณา แล้วรายงานจังหวัด

4) แจ้งผลการพิจารณาของจังหวัดให้สถานศึกษาทราบ

9. ขออนุญาตให้ลูกเสือเดินทางไกลและแรมคืน

แนวทางปฏิบัติ

1) รับหนังสือจากสถานศึกษา

2) ตรวจสอบหลักฐาน สถานศึกษาได้ปฏิบัติตามข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ.2509 ข้อ 274, 275, 276 และ 277 ดังนี้

- ความยินยอมของผู้ปกครอง

- การเตรียมการต่าง ๆ เช่น การฝึก

- มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

3) เสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต

4) แจ้งสถานศึกษาทราบ

5) รับเรื่องรายงานผลการเดินทาง

6) รายงานผลให้ผู้อนุญาตทราบ

10. จัดทำทะเบียนต่าง ๆ ของลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

แนวทางปฏิบัติ

1) จัดทำทะเบียนกองลูกเสือ

2) จัดทำทะเบียนผู้บังคับบัญชาลูกเสือ วุฒิต่างลูกเสือ

3) จัดทำทะเบียนค่ายารุงลูกเสือ

4) จัดทำทะเบียนพัสดุครุภัณฑ์ลูกเสือ

11. เรื่อง การขอพระราชทานเหรียญสดุดี เหรียญลูกเสือสรรเสริญ และ เครื่องหมายตอบแทน

แนวทางปฏิบัติ

- 1) รับเรื่องจากจังหวัด
- 2) แจ้งสถานศึกษาในสังกัด พร้อมส่งระเบียบให้สถานศึกษาคัดเลือกผู้สมควรได้รับพระราชทาน
- 3) รับรายงานจากสถานศึกษาในสังกัด
- 4) แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก
- 5) เสนอผลการคัดเลือกให้ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอพิจารณา แล้วรายงานจังหวัด
- 6) ได้ผลการใดแจ้งให้สถานศึกษาทราบ

12. การรายงานลูกเสือประจำปี

แนวทางปฏิบัติ

- 1) แจ้งสถานศึกษาในสังกัดทราบ เพื่อจัดทำรายงานตามแบบ ลส.5
- 2) สรุปรายงานการลูกเสือตามแบบ ลส.5 ส่งจังหวัด

13. การรายงานการเงินลูกเสือ

แนวทางปฏิบัติ

- 1) แจ้งให้สถานศึกษาในสังกัดรวบรวมเงินค่าบำรุงลูกเสือส่งอำเภอ และส่งรายงานการเงินลูกเสือตามแบบ ลส.10
- 2) รวบรวมเงินค่าบำรุง แบ่งตามสัดส่วนตามข้อบังคับ แล้วนำเสนอจังหวัด

14. การตั้งกองเนตรนารี

แนวทางปฏิบัติ

- 1) รับเรื่องขอจัดตั้งจากสถานศึกษา
- 2) ตรวจสอบหลักฐานให้ถูกต้องและเป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรวิชาพิเศษและเครื่องแบบเนตรนารี พ.ศ.2520
- 3) เสนอผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอพิจารณา แล้วรายงานจังหวัดเพื่อแต่งตั้ง
- 4) ลงทะเบียนแล้วแจ้งให้สถานศึกษาทราบ

**15. การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาเนตรนารี กรรมการเนตรนารีอำเภอ
แนวทางปฏิบัติ**

- 1) รับเรื่องจากสถานศึกษาในสังกัด
- 2) ตรวจสอบคุณสมบัติ ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรวิชาพิเศษ และระเบียบเนตรนารี พ.ศ. 2520 ข้อ 40
- 3) เสนอผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอพิจารณา แล้วรายงานจังหวัดเพื่อขอแต่งตั้ง
- 4) ลงทะเบียนแล้วแจ้งให้สถานศึกษาทราบ

**16. การจัดทะเบียนต่าง ๆ ของเนตรนารีและผู้บังคับบัญชา
แนวทางปฏิบัติ**

- 1) จัดทำทะเบียนกองเนตรนารี
- 2) จัดทำทะเบียนผู้บังคับบัญชาเนตรนารี
- 3) จัดทำทะเบียนพัสดุครุภัณฑ์เนตรนารี

17. การรายงานเนตรนารีประจำปี

แนวทางปฏิบัติ

- 1) ทำหนังสือแจ้งสถานศึกษาในสังกัด จัดทำรายงานตามแบบ นน.5
- 2) สรุปรายงานเนตรนารี ตามแบบ นน.5 ส่งจังหวัด (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2531)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 เพื่อให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งภารกิจของคณะกรรมการลูกเสืออำเภอได้ถูกกำหนดไว้เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติดังนี้

ลักษณะงาน

การประสานและส่งเสริมงานลูกเสือยุวกาชาด และกิจกรรมเยาวชน

แนวทางปฏิบัติ

1. สํารวจ รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจกรรมเยาวชนอื่น ๆ อย่างครบถ้วน และถูกต้อง
2. จัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจกรรมเยาวชน
3. จัดให้มีองค์กรรับผิดชอบงานกิจกรรมเยาวชน ตามระเบียบกฎหมาย และองค์กรรับผิดชอบกิจกรรมเยาวชนอื่น ๆ อย่างชัดเจน และมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน
4. พัฒนาบุคลากรสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และหน่วยงานสังกัดกระทรวง ในอำเภอที่รับผิดชอบงานกิจกรรมเยาวชน ให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานในความรับผิดชอบและพร้อมที่จะให้การสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมเยาวชนทั้งใน และนอกพื้นที่
5. จัดให้มีกองทุนส่งเสริม
6. จัดให้มีแผนพัฒนาลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจกรรมเยาวชนของอำเภอให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของอำเภอ
7. ให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด โดยจัดและส่งเสริมสนับสนุน การจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจกรรมเยาวชนอื่น ๆ ตามระเบียบกฎหมายกำหนดในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น
8. ติดตาม ประเมินผล ศึกษาวิเคราะห์และรายงานการจัดกิจกรรมตามระยะเวลากำหนด และรายงานผลประจำปี

หน่วยประสานการปฏิบัติ

หน่วยงานสังกัดกระทรวงในอำเภอ

ลักษณะงาน

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับลูกเสือของนายอำเภอ
เป็นประธานกรรมการลูกเสืออำเภอ

แนวทางปฏิบัติ

1. รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ลูกเสืออำเภอ และนำเสนอนายอำเภอ
2. จัดทำแนวทางส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของการลูกเสืออำเภอต่อคณะกรรมการลูกเสืออำเภอเพื่อพิจารณา
3. จัดทำรายงานประจำปีของลูกเสือ

หน่วยประสานการปฏิบัติ

1. สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด
2. กองลูกเสือโรงเรียน

หมายเหตุ

พ.ร.บ.ลูกเสือ พ.ศ.2507 มาตรา 29

ลักษณะงาน

เป็นผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ

แนวทางปฏิบัติ

1. รับเรื่อง ตรวจสอบ และกลั่นกรองรายละเอียดการขอตั้งกอง กลุ่ม และผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และนำเสนอผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ พิจารณาลงนามเสนอจังหวัด
2. กลั่นกรองงาน และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในอำเภอ
3. จัดเก็บ และนำส่งเงินค่าบำรุงรายปีลูกเสืออำเภอ
4. เสนอแนวทางส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสืออำเภอ
5. รายงานผลการดำเนินงานแก่บุคคลและหน่วยงานทางลูกเสือ

หน่วยประสานการปฏิบัติ

1. สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด
2. กองลูกเสือโรงเรียน

หมายเหตุ

พ.ร.บ.ลูกเสือ พ.ศ.2507 มาตรา 32

ลักษณะงาน

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการลูกเสือของศึกษาธิการอำเภอ

1. เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ
2. เป็นรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ

แนวทางปฏิบัติ

ดำเนินการเช่นเดียวกับการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่เป็นประธานกรรมการของนายอำเภอ

ดำเนินการเช่นเดียวกับการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่เป็นรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอของนายอำเภอ

หน่วยประสานการปฏิบัติ

1. กองลูกเสือโรงเรียน
2. คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ

หมายเหตุ

พ.ร.บ.ลูกเสือ พ.ศ.2507 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 29, 30 มาตรา 32

ลักษณะงาน

เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบบริหารงานสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ

แนวทางปฏิบัติ

1. รวบรวมศึกษา วิเคราะห์ และนำเสนองานเกี่ยวกับการลูกเสือในอำเภอ
2. ตรวจสอบ กลั่นกรองงานลูกเสือตามขั้นตอนการดำเนินงาน ตามกฎระเบียบที่กำหนด

3. จัดทำทะเบียนลูกเสือ จัดเก็บและนำเสนอเงินค่าบำรุงรายปีแก่สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

4. ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานลูกเสือในอำเภอ

หน่วยประสานการปฏิบัติ

กองลูกเสือโรงเรียน

ลักษณะงาน

งานลูกเสือชาวบ้าน อำนวยการหน้าที่เกี่ยวกับลูกเสือชาวบ้านของนายอำเภอ ในฐานะผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านอำเภอ

แนวทางปฏิบัติ

1. รวบรวมข้อมูลและจัดทำทะเบียนลูกเสือชาวบ้าน
2. จัดทำแผนงาน โครงการ การดำเนินงานเกี่ยวกับลูกเสือชาวบ้าน
3. ประสานงานและดำเนินการจัดฝึกอบรมและจัดประชุมสัมมนาลูกเสือชาวบ้าน
4. จัดดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน
5. รวบรวมและรายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับลูกเสือชาวบ้าน

หน่วยประสานการปฏิบัติ

1. กรรมการ ทชด.
2. หน่วยงาน ส่วนราชการ สถานศึกษา
3. ชมรมลูกเสือชาวบ้าน ตำบล อำเภอ

หมายเหตุ

พ.ร.บ.ลูกเสือ พ.ศ.2507 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2536)

2.12 อำนาจหน้าที่และโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

1. อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เป็นส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาคสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2535 ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ดังนี้

1) ประสานและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของอำเภอและแผนปฏิบัติราชการ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ ตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของกระทรวง และแผนของจังหวัด ตลอดจนกำกับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงในอำเภอ และเป็นหน่วยข้อมูลทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในระดับอำเภอ

2) ประสานและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในระดับอำเภอ

3) ปฏิบัติราชการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ หรือศึกษาธิการอำเภอ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

4) ปฏิบัติราชการของกระทรวง ซึ่งมีได้กำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดในอำเภอโดยเฉพาะ

5) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

จากอำนาจหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จะเห็นว่าสำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ซึ่งเป็นงานในหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ใน 3 ฐานะ คือ

1) ในฐานะกระทรวงศึกษาธิการ โดยเหตุที่กระทรวงศึกษาธิการมีส่วนราชการ หน่วยงาน สถานศึกษา ในสังกัดเป็นจำนวนมาก และส่วนใหญ่กระจายอยู่ในส่วนภูมิภาคภายในเขตอำเภอ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเพียงส่วนราชการเดียว ในระดับอำเภอ

ที่แบ่งส่วนราชการเป็นส่วนภูมิภาค จึงมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติราชการของ
กระทรวงศึกษาธิการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจ
หน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งการปฏิบัติงานตามที่กระทรวงศึกษาธิการ
ได้มอบหมายให้ดำเนินการหรือปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่
และความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติงานในฐานะของกระทรวง คือ

(1) มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบการปฏิบัติราชการของกระทรวง
ซึ่งมิได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดในอำเภอโดยเฉพาะ

(2) รับผิดชอบการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ
ซึ่งกระทรวงมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการให้
นายอำเภอปฏิบัติตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

(3) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม
ของอำเภอและแผนปฏิบัติการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงในอำเภอ

(4) จัดตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปี ของหน่วยงานสังกัด
กระทรวงในอำเภอ

(5) เป็นหน่วยข้อมูลทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม
ในฐานะเป็นหน่วยข้อมูลกลางของกระทรวงในอำเภอ โดยมีหน่วยงาน สถาน
ศึกษาเป็นเครือข่ายข้อมูล

2) ในฐานะสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่และ
ความรับผิดชอบเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของปลัดกระทรวง
ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่นตามที่กฎหมาย ระเบียบ
คำสั่ง ข้อบังคับและมติที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอคือ

(1) การจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการของหน่วยงาน
สังกัดกระทรวงในอำเภอให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนปฏิบัติราชการของกระทรวง

(2) กำกับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผน
งาน โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงในอำเภอ

(3) มีอำนาจหน้าที่ และรับผิดชอบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย
ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และมติที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
ศึกษาธิการอำเภอ

3) ในฐานะกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและคุรุสภา
อำเภอ โดยเหตุที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งส่วนราชการเป็นกรมและส่วน

ราชการที่มีฐานะเป็นกรม จำนวน 14 กรม และมีองค์กรครูซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติครู คือ ครูสภา ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวไม่มีส่วนราชการและหน่วยงานในส่วนภูมิภาค หรือมีแต่ส่วนราชการดังกล่าวได้มอบอำนาจหรือมอบหมายงานให้จังหวัดหรืออำเภอ การปฏิบัติงานดังกล่าวจึงอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งมีงานของกรมต่าง ๆ ที่มอบหมายให้รับผิดชอบคือ

- (1) กรมการศาสนา
- (2) กรมพลศึกษา
- (3) กรมศิลปากร
- (4) กรมการฝึกหัดครู
- (5) กรมการศึกษานอกโรงเรียน
- (6) กรมสามัญศึกษา
- (7) กรมวิชาการ
- (8) กรมอาชีวศึกษา
- (9) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- (10) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู
- (11) สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- (12) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

2. โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ ปัจจุบันโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอได้กำหนดไว้ตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี รอบที่ 2 (ปี 2533-2535) โดยแบ่งโครงสร้างการบริหารงานตามขนาดปริมาณงานของอำเภอออกเป็น 4 ประเภทคือ

ประเภทที่ 1 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอทั่วไป แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งาน คือ

- (1) งานบริหารทั่วไป
- (2) งานแผนงานและพัฒนาชนบท
- (3) งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประเภทที่ 2 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่เป็นที่ตั้งคลังอำเภอขนาดใหญ่ แบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

- (1) งานบริหารทั่วไป
- (2) งานการเงินและบัญชี
- (3) งานแผนงานและพัฒนาชนบท
- (4) งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

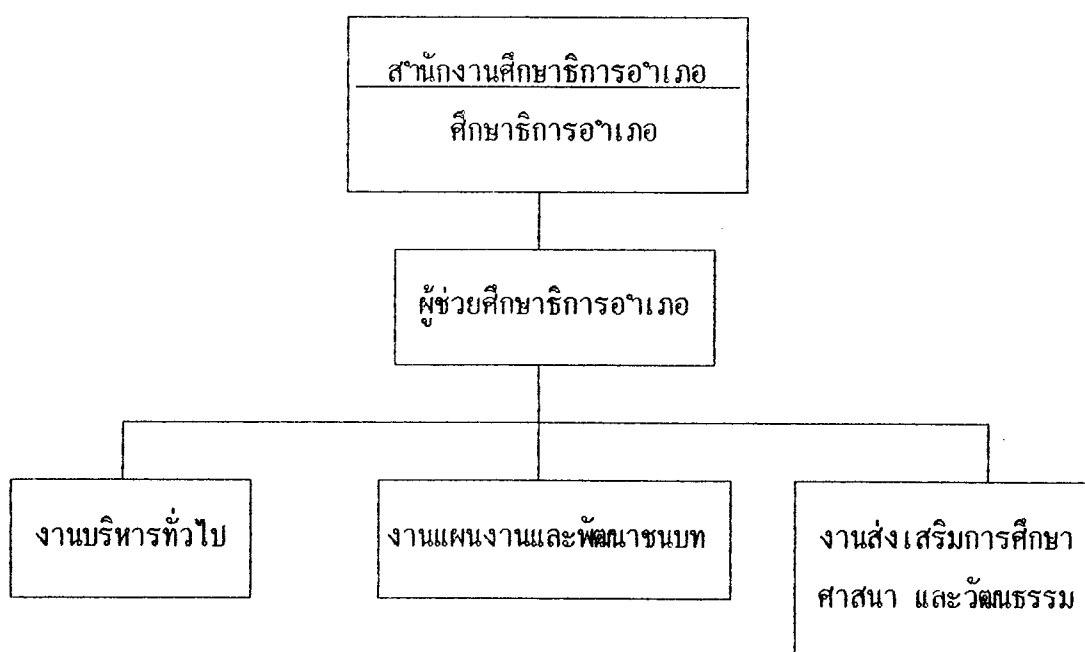
ประเภทที่ 3 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่เป็นที่ตั้งคลังอำเภอขนาดกลาง และขนาดเล็ก แบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

- (1) งานธุรการ
- (2) งานการเงินและบัญชี
- (3) งานแผนงานและพัฒนาชนบท
- (4) งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

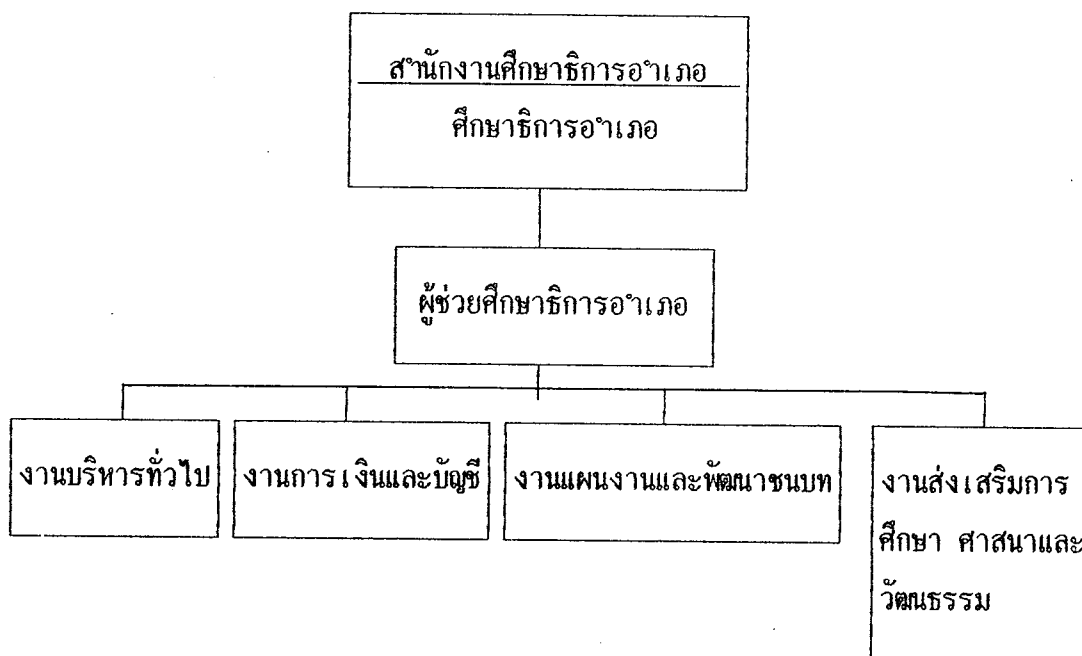
ประเภทที่ 4 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่มีขนาดและปริมาณงานน้อย แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งาน คือ

- (1) งานธุรการ
- (2) งานแผนงานและพัฒนาชนบท
- (3) งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

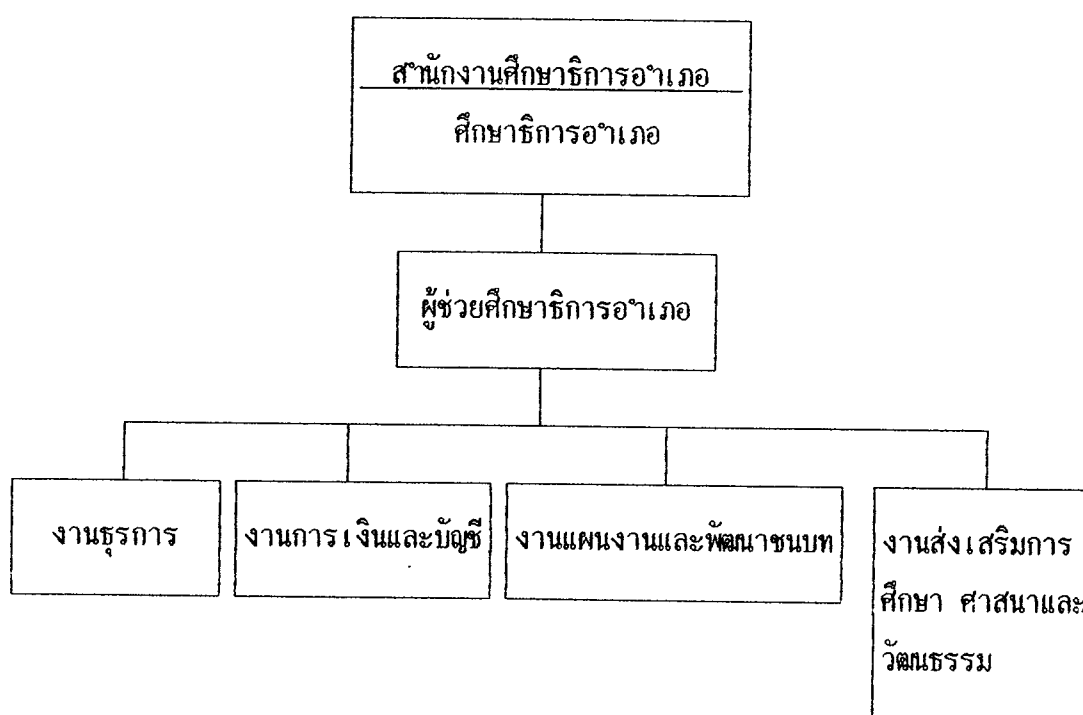
โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

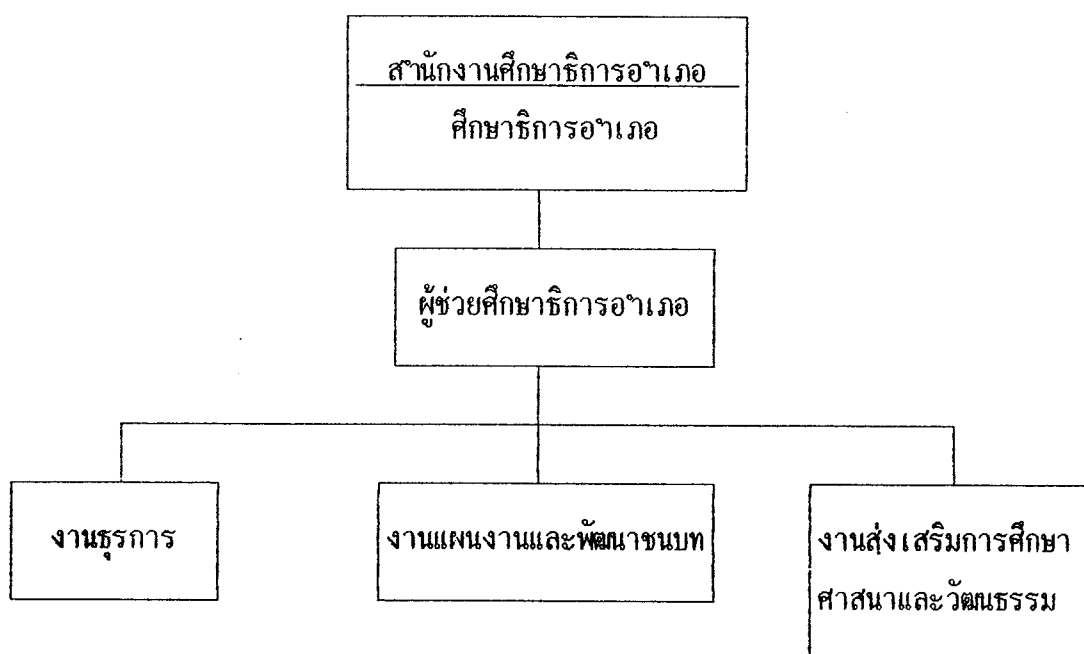
แผนภูมิที่ 5 โครงสร้างการบริหารประเภทที่ 1 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอทั่วไป

แผนภูมิที่ 6 โครงสร้างการบริหารประเภทที่ 2 สำนักงานศึกษานิเทศก์ที่เป็นที่ตั้งคลังอำเภอขนาดใหญ่

แผนภูมิที่ 7 โครงสร้างการบริหารประเภทที่ 3 สำนักงานศึกษานิเทศก์ที่เป็นที่ตั้งคลังอำเภอขนาดเล็ก

แผนภูมิที่ 8 โครงสร้างการบริหารประเภทที่ 4 สํานักงานศึกษาศึกษาการอาเภอที่มีขนาดและปริมาณงานต่ำ

สำหรับ หน้าที่ความรับผิดชอบการปฏิบัติงานในแต่ละงาน ของสํานักงานศึกษาศึกษาการอาเภอ มีลักษณะงานในความรับผิดชอบ ดังนี้

1) งานบริหารทั่วไป (รวมทั้งงานธุรการและงานการเงินและบัญชี) มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการทั่วไปและงานธุรการของกรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งงานการเงิน การบัญชี การพัสดุ และงานการเจ้าหน้าที่ โดยรับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

- (1) การปรับปรุงและพัฒนาสํานักงาน
- (2) การดำเนินงานตามระเบียบงานสารบรรณ
- (3) การจัดงานประชุมของสํานักงาน
- (4) การจัดงานพิธีในวันสำคัญ
- (5) การรับสมัครสอบวิชาชุดครู
- (6) การขอรับประกาศนียบัตรและใบแทนประกาศนียบัตรวิชาชุดครู
- (7) การขออนุญาตซื้อเอกสารแบบพิมพ์ของทางราชการ
- (8) การขอรับเงินทุนการศึกษา
- (9) การดำเนินการขออนุญาตพานักเรียน นักศึกษาไปนอกสถานศึกษา
- (10) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

หน้าที่

- (11) การรับและส่งตัวข้าราชการที่ได้รับการบรรจุ
- (12) การขอใช้อัตราว่างบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ
- (13) การขอย้ายของข้าราชการ
- (14) การรับรายงานตัวและส่งตัวผู้ได้รับอนุญาตให้ย้ายไปปฏิบัติงานตาม

- (15) การแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนหรือผู้รักษาราชการในตำแหน่ง
- (16) การเลื่อนระดับตำแหน่งข้าราชการให้สูงขึ้น
- (17) การพิจารณาความดีความชอบให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำ
- (18) การลาของข้าราชการ
- (19) การขออนุญาตออกนอกเขตจังหวัด
- (20) การขออนุญาตลาไปศึกษาต่อ
- (21) การขออนุญาตเดินทางไปราชการ
- (22) การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์และ เหรียญจักรพรรดิมาลา
- (23) การขอมีบัตรประจำตัวข้าราชการ
- (24) การขอยกเว้นและการผ่อนผันเข้ารับราชการทหาร
- (25) การตอบข้อพอใจหรืออนุโมทนาและขอเครื่องหมายตอบแทนผู้ช่วยเหลือ

ราชการ

- (26) การสืบสวนข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนกล่าวหาข้าราชการ
- (27) การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ
- (28) การดำเนินการเพื่อหาตัวผู้รับผิดชอบทางแพ่ง
- (29) การรับสมัครสมาชิกคุรุสภา
- (30) การขอเปลี่ยนแปลงโยกย้ายสมาชิกคุรุสภา
- (31) การขอมีบัตรประจำตัวสมาชิกคุรุสภา
- (32) การสมัครเป็นสมาชิก ข.พ.ค. และ ข.พ.ส.
- (33) การขอเปลี่ยนแปลงโยกย้ายสมาชิก ข.พ.ค. และ ข.พ.ส.
- (34) การขอรับเงินสงเคราะห์ศพสมาชิก ข.พ.ค. และ ข.พ.ส. ที่ถึง

แก่กรรม

- (35) การปฏิบัติงานเกี่ยวกับมูลนิธิช่วยเหลือครูของคุรุสภา
- (36) การคัดเลือกสมาชิกคุรุสภาที่มีผลงานดีเด่น
- (37) การประชุมคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ

(38) การจัดโครงการจำหน่ายสินค้าสวัสดิการสมาชิกครูสภา และสวัสดิการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(39) การจัดงานวันครู

(40) งานการเงิน บัญชีและการพัสดุ

(41) การขออนุมัติเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ

(42) การเบิกเงินงบประมาณ

(43) การนำเงินฝากและถอนเงินนอกงบประมาณ

(44) การรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน

(45) การอนุมัติจ่ายเงินให้สถานศึกษา

(46) การจ่ายเงินให้หน่วยงานทางการศึกษา

(47) การรับและนำส่งเงินค่าบำรุงครูสภา

(48) การให้จ่ายเงินค่าบำรุงครูสภา

(49) การรับและนำส่งเงินค่าส่งเคราะห์รายศพเงิน ข.พ.ค.

(50) การรับและนำส่งเงินค่าส่งเคราะห์ศพเงิน ข.พ.ส.

(51) การเก็บรักษาเงิน

(52) การขอรับเงินทุนเลี้ยงชีพครูโรงเรียนเอกชน

(53) การส่งหลักฐานการนำส่งเงินกองทุนส่งเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน

(54) การขออนุมัติจ่ายเงินสวัสดิการครูโรงเรียนเอกชน

(55) การออกหนังสือรับรองการมีสิทธิ์ได้รับเงินสวัสดิการของข้าราชการ

และลูกจ้างประจำ

(56) การขอคืนเงินไว้เบิกเหลื่อมปี

(57) จัดทำบันทึกการรับจ่ายในสมุดบัญชีการเงิน

(58) การจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน

(59) การจัดทำรายงานการเงินประจำเดือน

(60) การส่งหลักฐานการเบิกเงินต่อส่วนราชการผู้เบิก

(61) การตรวจสอบบัญชีการเงิน

(62) การดำเนินงานตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ

(63) การควบคุมและจำหน่ายพัสดุ

(64) การขอจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม

(65) การแนะนำชี้แจงการเงินและการบัญชี

2) งานแผนงานและพัฒนาชนบท มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานข้อมูลและสารสนเทศ งานแผน งานโครงการ งานติดตามประเมินผล งานพัฒนาชนบทและงานกิจการพิเศษ โดยรับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

(1) งานสำรวจ รวบรวม และจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

(2) งานจัดระเบียบข้อมูลเป็นหมวดหมู่

(3) งานประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำดัชนีทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

(4) การนำเสนอข้อมูล สารสนเทศ

(5) งานศึกษา วิเคราะห์สภาพการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในอำเภอ

(6) การวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการ

(7) งานแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมประจำปีของอำเภอ

(8) งานแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของอำเภอ/ตำบล

(9) แผนบริหารงบประมาณประจำปีของอำเภอ

(10) งานแผนพัฒนากีฬาอำเภอประจำปี

(11) งานประสานการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ

(12) งานเสนอของบประมาณประจำปี

(13) งานตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติงานตามกฎหมาย

(14) งานปฏิบัติตามแผนงานโครงการประจำปี

(15) งานการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติงานของสถานศึกษา

(16) การติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการ

(17) งานติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ

(18) งานวิเคราะห์ความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามนโยบายแผนงาน และโครงการ

(19) งานรายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

(20) การประเมินผลและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ

(21) งานประเมินและรายงานผลกระทบของการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ

(22) งานสำรวจ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทราบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาชนบทของประชาชน

(23) งานการให้บริการข้อมูลและข่าวสารแก่ประชาชนในชนบท

(24) งานประสานการปฏิบัติตามแผนพัฒนาชนบทในระดับตำบลและหมู่บ้าน

(25) งานสนับสนุนการตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนพัฒนาชนบทแก่สภาตำบล

(26) งานประสานและสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาชนบทแก่สภาตำบล

(27) งานสนับสนุนงานวิชาการ และอุปกรณ์ที่จำเป็น ในการดำเนินงานพัฒนาชนบทแก่สภาตำบล

(28) งานติดตามประเมินผลและรายงานผลการพัฒนาชนบทในระดับตำบลและหมู่บ้าน

(29) งานจัดกิจกรรมให้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์พื้นฐานทางอาชีพแก่ประชาชนในชนบท

(30) งานจัดกิจกรรมการกีฬาและนันทนาการแก่ประชาชนในชนบท

(31) งานจัดกิจกรรมส่งเสริมและเผยแพร่หลักธรรมทางศาสนาในชนบท

(32) งานจัดกิจกรรมส่งเสริม เผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมในอำเภอ

(33) งานจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้พื้นฐานแก่ประชาชนในชนบท

(34) งานจัดกิจกรรมสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายสังคม การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในคณะกรรมการสภาตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้าน

(35) งานจัดตั้งกลุ่มสนับสนุนการพัฒนางานการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในชนบท

(36) งานการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชาติ (สผม.ศธ.)

(37) งานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา (ปปส.ศธ.)

(38) งานป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในสถานศึกษา
(นปค.ศธ.)

(39) การป้องกันชายแดน (ปชด.)

(40) งานศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)

(41) งานอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.ศธ.)

(42) งานโครงการพระราชดำริ

(43) งานขยายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับทั่วประเทศ

(44) งานเตรียมพื้นฐานอาชีพแก่นักเรียน นักศึกษาทุกระดับ

(45) งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและวินัยของเยาวชน ประชาชน
และข้าราชการ

(46) งานยกย่องเชิดชูเกียรติหน่วยงาน สถานศึกษาและบุคลากรทาง
การศึกษาที่มีผลงานดีเด่น

(47) งานส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพ

(48) งานประสานการรับนักเรียน นักศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท

(49) งานป้องกันอุบัติเหตุ

(50) งานคุ้มครองผู้บริโภค

(51) งานส่งเสริมการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมแก่ชาว
เขา และชนกลุ่มน้อย

(52) งานพัฒนาพื้นที่เฉพาะ เช่น การพัฒนาชายฝั่งด้านตะวันออก

(53) งานคัดเลือกโรงเรียนและนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

(54) งานกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ ที่จังหวัดมอบหมาย

3) งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหน้าที่รับผิดชอบ
ดำเนินการและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนาและการวัฒนธรรม
โดยรับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

(1) งานส่งเสริมการศึกษาผู้ยากไร้ก่อนวัยเรียน

(2) งานส่งเสริมการจัดการศึกษาพิเศษ

(3) งานส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์

(4) งานประสานการจัดการศึกษาระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียน
กับการศึกษานอกระบบโรงเรียน

(5) งานประสานการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาของรัฐ และเอกชน

(6) งานส่งเสริมการขยายโอกาสทางการศึกษา

(7) งานประสานการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาใหม่ (รัฐบาล)

(8) งานประสานการจัดที่พักและหาทุนการศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

(9) งานประสานการผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลนและจำเป็นต่อการพัฒนา

(10) งานประสานการฝึกอบรมอาชีพพระยะสันและหลักสูตรเคลื่อนที่

(11) งานส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

(12) งานส่งเสริมแหล่งพัฒนาความรู้และข่าวสารข้อมูล

(13) งานขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชน

(14) งานโอนกิจการโรงเรียนเอกชน

(15) งานขอเลิกกิจการโรงเรียนเอกชน

(16) งานขออนุญาตเปลี่ยนแปลงกิจการโรงเรียนที่ต่างไปจากที่ได้รับอนุญาตไว้เดิม

(17) งานขออนุญาตเป็นผู้รับใบอนุญาตผู้จัดการครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน

(18) งานขออนุญาตถอนการเป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครูโรงเรียนเอกชน

(19) งานขออนุญาตเปลี่ยนแปลงกรณีต่าง ๆ เกี่ยวกับครูโรงเรียนเอกชน

(20) งานจัดทำรายงานโรงเรียนเอกชนประจำปี

(21) งานเกี่ยวกับกรณีพิพาทต่าง ๆ ของโรงเรียนเอกชน

(22) งานควบคุมและการลงโทษกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ

(23) งานคุ้มครองการทำงานของครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน

(24) งานส่งเสริมการขยายอนุบาลศึกษาภาคเอกชน

(25) งานส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานในสถานศึกษาเอกชน

(26) งานส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเอกชน

(27) งานวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการศึกษากับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

- (28) งานเสริมสร้างการจัดการศึกษาให้ได้เกณฑ์มาตรฐาน
- (29) งานแจ้ง เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของจังหวัด
- (30) งานประเมินคุณภาพการศึกษา
- (31) งานนิเทศการบริหารการศึกษา
- (32) งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
- (33) งานประเมินมาตรฐานการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการ

อำเภอ

- (34) งานออกประกาศนียบัตร
- (35) งานตรวจสอบคุณวุฒิและออกใบรับรองคุณวุฒิ
- (36) งานส่งเสริมการใช้หลักสูตรและแบบเรียน
- (37) งานสนับสนุนการหาสถานประกอบการสำหรับนักเรียนนักศึกษาฝึก

งาน

- (38) งานจัดการแข่งขันกีฬานักเรียน นักศึกษา ประจำปี
- (39) การแข่งขันกีฬานักเรียนอายุไม่เกิน 18 ปี
- (40) การร่วมแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ
- (41) การร่วมแข่งขันกีฬาแห่งชาติ
- (42) การส่งเสริมการแข่งขันกีฬาทั่วไป
- (43) การฝึกอบรมเยาวชนผู้นำทางกีฬาสู่หมู่บ้านเป้าหมาย
- (44) การจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาอำเภอ
- (45) งานจัดตั้งสนามกีฬาอำเภอ
- (46) การส่งเสริมการบริหารร่างกายและเล่นกีฬา เพื่อสุขภาพ
- (47) งานส่งเสริมการจัดงานวันกีฬาแห่งชาติของจังหวัด
- (48) การประชุมคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ
- (49) งานปรับปรุงดูแลค่ายลูกเสืออำเภอ
- (50) งานจัดอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือและ เนตรนารี
- (51) งานเข้าร่วมอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือและ เนตรนารี
- (52) งานฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน
- (53) งานอบรมนายหมู่ลูกเสือ เนตรนารี
- (54) การเข้าร่วมงานชุมนุมและสัมมนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือระดับจังหวัด

และ เขต

- (55) การจัดวันสำคัญทางลูกเสือ
- (56) งานส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และเนตรนารี
- (57) งานขอพระราชทานเหรียญลูกเสือและเครื่องหมายตอบแทน
- (58) งานอนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษและการสอบวิชาลูกเสือ
- (59) งานรายงานกิจการลูกเสือ เนตรนารีประจำปี
- (60) งานเข้าร่วมการฝึกอบรมยุวกาชาดนอกโรงเรียน
- (61) งานรายงานยุวกาชาดประจำปี
- (62) งานส่งเสริมการฝึกอบรมสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์และจัดกิจกรรมของชุมนุม ผู้บำเพ็ญประโยชน์ในสถานศึกษา
- (63) งานเข้าร่วมการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชายุวกาชาด
- (64) งานส่งเสริมการตั้งหมู่ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชายุวกาชาด
- (65) การคัดเลือกกิจกรรมยุวกาชาดดีเด่น
- (66) งานส่งเสริมชมรมยุวกาชาดประจำปี (จังหวัด/เขต)
- (67) งานจัดตั้งและดำเนินงานสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา
- (68) การจัดงานวันเด็กแห่งชาติ
- (69) งานขออนุญาตสร้างวัด ตั้งวัด รวมวัด ย้ายวัด ยุบเลิกวัด และยกวัดร้างเป็นวัดที่มีพระสงฆ์
- (70) งานการขอตั้งวัด
- (71) งานขอรวมวัด ย้ายวัด ยุบเลิกวัด และยกวัดร้างเป็นวัดที่มีพระสงฆ์
- (72) งานขอพระราชทานวิสุงคามสีมา
- (73) งานออกหลักฐานหนังสือสำคัญเกี่ยวกับที่ดินของวัดและวัดร้าง
- (74) งานการดูแลและจัดประโยชน์แทนวัด
- (75) งานการขอรับเงินอุดหนุนบูรณะวัดพุทธศาสนาและศาสนาอื่น
- (76) งานจัดทำทะเบียนและการแต่งตั้งไวยาวัจกร
- (77) งานนิตยภัต
- (78) งานจัดทำนิติกรรมสัญญา เกี่ยวกับที่ดิน
- (79) งานจัดทำทะเบียนวัด วัดร้าง ศาสนสถาน
- (80) งานจัดทำแผนที่ตั้งวัด
- (81) งานการจัดประโยชน์ที่ดินวัดร้าง
- (82) งานจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่หลักธรรมและศีลธรรม

- (83) งานจัดตั้งและส่งเสริมโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์
- (84) งานพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน
- (85) งานจัดตั้งและส่งเสริมหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อปต.)
- (86) งานสนับสนุนการดำเนินงานของศาสนาอื่น
- (87) งานสนับสนุนหน่วยพุทธมามกะผู้เยาว์
- (88) งานส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ธรรมและบาลี
- (89) งานส่งเสริมสนับสนุนงานพระธรรมทูต
- (90) งานสนับสนุนกิจกรรมของพุทธสมาคมและยุวพุทธิกสมาคม
- (91) งานส่งเสริมการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนและการอุปสมบทหมู่
- (92) งานสนับสนุนวัดพัฒนาตัวอย่าง
- (93) งานประสานการจัดทำแผนพัฒนาวัด
- (94) งานสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานเจ้าคณะอำเภอ
- (95) งานสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ
- (96) งานส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
- (97) งานส่งเสริมวัฒนธรรมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ
- (98) งานอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ
- (99) งานจัดตั้งอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม
- (100) งานปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ
- (101) งานฝึกอบรมอาสาสมัครพิทักษ์วัฒนธรรมไทย
- (102) งานวิเคราะห์สภาพทางการศาสนาและการวัฒนธรรม
- (103) งานกำหนดแนวทางพัฒนาศาสนาและการวัฒนธรรม ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
- (104) งานประเมินมาตรฐานทางการศาสนา และการวัฒนธรรมอำเภอ
- (105) งานประเมินคุณภาพทางศาสนาและการวัฒนธรรม
- (106) งานนิเทศแนะนำการบริหารการศึกษาและการวัฒนธรรม
- (107) งานพัฒนาหลักสูตรการอบรมเผยแพร่หลักธรรม คุณธรรม และจริยธรรม
- (108) งานสัมมนาผู้บริหารการเผยแพร่อบรมทางศาสนาและการวัฒนธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2535)

2.13 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุจินต์ แยมแพ (2519) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด" พบว่า

1) ศึกษานิเทศก์อำเภอได้ปฏิบัติงานตามแผน ด้านการวางแผนหลักสูตรและการวัดผลตามลำดับ

2) การนิเทศการศึกษากิจการปฏิบัติงานด้านการประสานงาน มีการปฏิบัติน้อยและไม่ได้รับผลดี

3) การปฏิบัติงานด้านวิชาการไม่ได้ผลดี มีปัญหาเกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย การปฏิบัติหลายอย่าง

4) การปฏิบัติงานสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอมีปัญหา ดังนี้

(1) การประสานงาน การวางแผนโครงการ การร่วมมือมีน้อย

(2) การวางแผนทางในการปฏิบัติงานด้านวิชาการไม่ชัดเจน

(3) ขาดเอกภาพในการบริหารงาน ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร ขาดยานพาหนะ และการสนับสนุนอย่างแท้จริงจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

มนู กลิ่นจันทร์ (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่องเดียวกันกับ สุจินต์ แยมแพ แต่ทำการศึกษาในภาคกลาง มีผลงานการวิจัยตรงกัน สรุปได้ว่า

1) การปฏิบัติงานด้านวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอมีน้อย และไม่ได้ผลดี

2) การนิเทศการศึกษาในโรงเรียน มีการปรับปรุงตามคำแนะนำของศึกษานิเทศก์อำเภอมีน้อย ผู้บริหารไม่ค่อยรับฟังและไม่มีการติดตามผล

3) ศึกษานิเทศก์อำเภอจัดให้มีการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการน้อยมาก

4) มีปัญหาสรุปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอที่เป็นอุปสรรคสำคัญ คือ

(1) ขาดกำลังคน

(2) ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์

(3) ขาดเงินงบประมาณ

(4) ขาดการร่วมมือประสานงาน

สวัสดี แก้วสมบูรณ์ (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้" พบว่า

1) ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ คือ บุคลากรมีน้อย ไม่ได้มีส่วนร่วมกับงานวิชาการที่ได้รับผิดชอบ ศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ไม่มีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อทำความเข้าใจงานวิชาการของกรมต่าง ๆ ที่ได้รับผิดชอบอยู่ การจัดสรรงบประมาณทางวิชาการไม่เพียงพอ ขาดการติดตามและประเมินผลโครงการทางวิชาการที่ปฏิบัติไปแล้ว ขาดแคลนอุปกรณ์และหนังสือคู่มือในการปฏิบัติงาน และขาดกฎหมายรองรับอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน

2) จากการวิจัยพบอีกว่า งานที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ "มาก" คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการที่วางไว้ ประชุมชี้แจงแนะนำคณะกรรมการให้ทราบแผนงาน โครงการก่อนปฏิบัติ และการวางโครงการทางวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

3) งานที่อยู่ในเกณฑ์มาก อีกประการหนึ่ง คือ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรม คือ การกระตุ้นให้หัวหน้าส่วนราชการในอำเภอช่วยเหลือร่วมมือในโครงการพระธรรมทูตและเยี่ยมเยียนให้คำปรึกษาแก่วัดในพระพุทธศาสนา

4) ผู้วิจัยได้สรุปความเห็นของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ว่า ศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ควรปฏิบัติงานด้านข้อมูลสถิติการค้นคว้า และการวิเคราะห์วิจัยมากเป็นลำดับที่ 1 ของบุคลากร และการประสานงาน เป็นต้น

สุภัทรา ฤทธิบุตร (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนลูกเสือของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร" พบว่า

1. โรงเรียนที่จัดสอนกิจกรรมลูกเสือ ส่วนใหญ่ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถในการสอนลูกเสือ

2. ครูใหญ่ให้ความสำคัญสนับสนุนในการจัดสอนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนแต่ยังไม่ได้ให้ความสนใจในการติดตามผลที่จะได้รับอย่างแท้จริง

3. ผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้สอนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนยังไม่เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในการสอนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนเท่าที่ควร

4. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีเวลาที่จะสนใจ และร่วมมือในกิจกรรมลูกเสืออย่างเพียงพอ

5. งบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และซื้ออุปกรณ์สำหรับการสอนลูกเสือยังไม่เพียงพอ

6. การกำหนดเวลาสอน 1 ชั่วโมงนั้น ไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง

7. บริเวณที่ใช้สอนลูกเสือคับแคบ รวมทั้งมีการสอนวิชาอื่นในบริเวณเดียวกัน และในเวลาเดียวกันด้วย

วิเชียร ชิวพินาย (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การปรับปรุงกิจการลูกเสือชาวบ้านที่เป็นประโยชน์แก่สังคม" พบว่า

1) คนส่วนใหญ่ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือชาวบ้าน เพราะต้องการเห็นความเป็นปึกแผ่นในหมู่ประชาชน และต้องการก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยต่อประเทศชาติ ต้องการสร้างประชาชนให้เป็นคนดี และเพราะเลื่อมใสศรัทธาในกิจการลูกเสือชาวบ้าน

2) ระยะเวลาในการฝึกอบรม ส่วนใหญ่เห็นว่าช่วงที่มีความเหมาะสมที่สุดในการจัดฝึกอบรม คือ เมื่อเสร็จสิ้นฤดูเก็บเกี่ยว

3) ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ เกี่ยวกับประโยชน์ของลูกเสือชาวบ้าน ส่วนใหญ่ของทุกกลุ่มมีความเห็นว่า ลูกเสือชาวบ้านมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตัวลูกเสือชาวบ้านเอง มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม ประเทศชาติ และมีประโยชน์ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติอีกด้วย

4) มูลเหตุที่ทำให้กิจการลูกเสือชาวบ้านซบเซานั้น พบว่ามีมูลเหตุที่สำคัญคือ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ขาดการกระทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และจงใจตามระยะเวลา ขาดการติดตามและประเมินผลโครงการ หน่วยงานของรัฐไม่ให้ความสำคัญและขาดการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ หลักสูตรและวิธีการฝึกอบรมไม่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ปัญหาค่าครองชีพและภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ขาดการประชาสัมพันธ์ ภาวะค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจกรรม ตกอยู่กับคณะกรรมการบริหารลูกเสือชาวบ้านมากเกินไป คณะกรรมการบริหารลูกเสือชาวบ้านกับองค์กรทางการบริหารของรัฐ ขาดการประสานงานเท่าที่ควร

5) หน่วยงานที่ควรรับผิดชอบงบประมาณและการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เห็นว่ากรมการปกครอง สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กองทัพบกและกรมตำรวจ ตามลำดับ

วันเพ็ญ พันธรัักษ์ (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของลูกเสือ และเนตรนารีต่อการเรียนวิชาลูกเสือเนตรนารี กับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบบประชาธิปไตย" พบว่า

- 1) ลูกเสือเนตรนารีมัทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาลูกเสือเนตรนารี
- 2) ลูกเสือนิยมมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับต่ำ เนตรนารีมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับสูง
- 3) ลูกเสือและเนตรนารี มีทัศนคติต่อการเรียนวิชาลูกเสือเนตรนารีไม่แตกต่างกัน
- 4) เนตรนารีมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบบประชาธิปไตยสูงกว่าลูกเสือ

จุฑาทิพย์ แก้วศิริ (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของผู้บังคับบัญชาลูกเสือในโรงเรียนต่อการที่จะประยุกต์ใช้วิธีการสังคมสงเคราะห์ในกิจกรรมลูกเสือ" พบว่า

- 1) กิจกรรมลูกเสือสามารถช่วยฝึกเด็กให้มีระเบียบวินัย และเห็นว่าการฝึกวินัยให้เกิดแก่เด็กนั้น ควรจะเป็นการสร้างวินัยภายใน โดยให้เด็กรู้จักปกครองกันเอง และรับผิดชอบกันเองใหม่ของตนมากกว่าที่จะลอกเลียนวิธีการของทหารทั้งหมด
- 2) ปัญหาและการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กนักเรียน พบว่าปัญหาประการสำคัญของเด็กนักเรียนส่วนใหญ่คือปัญหาด้านเศรษฐกิจ
- 3) ทัศนคติของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีต่องานสังคมสงเคราะห์ พบว่าผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าใจปรัชญาของงานสังคมสงเคราะห์ที่ว่า ช่วยให้ประชาชนได้ช่วยตนเองได้ดี

ปลื้ม บุญรัมย์ (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้" พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความสับสนในเรื่องการส่งงานเข้าช้อนจากกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การประสานงานให้กรมต่าง ๆ การควบคุมไม่ทั่วถึงบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอไม่ชัดเจน

โสฬส สิงห์ขวา (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" พบว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอมีปัญหาค่อนข้างมาก โดยเฉพาะปัญหาต่าง ๆ มีความคล้ายคลึงกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคอื่น ๆ

ทองสุข เบียดนอก (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพปัจจุบันและปัญหาของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมในความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่ได้ศึกษานโยบายของกระทรวงศึกษานิเทศก์ และได้ศึกษาข้อมูลปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นจึงนำมาเขียนโครงการ ศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่ได้มีการนำโครงการที่เขียนไว้แล้วไปปฏิบัติจริง และได้มีการติดตามและควบคุมการปฏิบัติตามโครงการอยู่เป็นประจำ ในด้านการประเมินโครงการ ศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่ได้มีการประเมินผลตามโครงการเมื่อโครงการสิ้นสุดแล้ว ส่วนการประสานงานนั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่พยายามประสานงาน แต่ไม่สามารถทำได้ทุกครั้ง ในด้านสภาพปัญหานั้น พบว่าที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านนโยบาย เพราะตั้งเป้าหมายไว้สูงเกินไป ปัญหาการขาดข้อมูล และข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอ ปัญหาการไม่ให้ความสำคัญของผู้เกี่ยวข้อง ทัศนคติของบุคลากรในการประสานงาน เป็นต้น

สุชาดา ไกรสุภมิตร (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการสอนวิชาลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" พบว่า

- 1) เห็นด้วยกับการบรรจุวิชาลูกเสือเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรประถมศึกษา
- 2) การสอนวิชาลูกเสือโดยเน้นเฉพาะภาคทฤษฎี จะทำให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาลูกเสือน้อย

3) เนื้อหาของวิชาลูกเสือมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน และสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาลูกเสือ และระยะเวลาสอนวิชาลูกเสือที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาลูกเสือ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาของวิชาลูกเสือ การสอนวิชาลูกเสือแต่ละครั้งควรใช้เวลา 1 ชั่วโมง โดยสอนทุกสัปดาห์ และการสอนวิชาลูกเสือในวันเดียวกับกิจกรรมลูกเสือ

4) วิชาลูกเสือมีประโยชน์ทำให้จุดประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษาบรรลุผลได้ดีขึ้น ทำให้นักเรียนสนใจการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือมากขึ้น ช่วยปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเป็นลูกเสือ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับลูกเสือมากขึ้น ช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยในด้านต่าง ๆ และช่วยลดปัญหาสังคม

ชัยวัฒน์ ปัญญา (2529) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "พัฒนาการของการลูกเสือไทย ตั้งแต่พุทธศักราช 2454 ถึง 2528" พบว่ากิจการลูกเสือไทยแบ่งออกได้เป็น 6 ยุค คือ

- 1) ยุคก่อตั้ง พ.ศ. 2454-2468
- 2) ยุคส่งเสริม พ.ศ. 2468-2475
- 3) ยุคประทับระครอง พ.ศ. 2475-2482
- 4) ยุคสงครามโลกครั้งที่ 2 พ.ศ. 2482-2489
- 5) ยุคฟื้นฟู พ.ศ. 2490-2503
- 6) ยุคก้าวหน้า พ.ศ. 2504-2528

สมหมาย พึ่งทองหล่อ (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรวิชาลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร" พบว่า

1) ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาเกิดขึ้นมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือให้กับครูค่อนข้างน้อย ปัญหาที่เกิดขึ้นในอันดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมและให้ความร่วมมือในกิจกรรมลูกเสือค่อนข้างน้อย

2) ด้านครูผู้สอนวิชาลูกเสือ ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ จำนวนครูทำการสอนวิชาลูกเสือมีไม่พอ

3) กิจกรรมการเรียนการสอน มีปัญหามากคือเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของรายวิชาลูกเสือไม่เหมาะสมกับเนื้อหา

4) ตัวนักเรียน มีปัญหาเกิดขึ้นมากที่สุดคือ นักเรียนให้ความสำคัญในการเรียนการสอนวิชาลูกเสือเมื่อเทียบกับวิชาอื่นน้อย

5) การนิเทศหลักสูตรวิชาลูกเสือ ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ ครูไม่ได้รับการช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับวิชาลูกเสือ

6) ปัญหาการบริหารหลักสูตรวิชาลูกเสือมากที่สุดคือ ด้านการนิเทศหลักสูตรวิชาลูกเสือ

ประกายภาพ ชะอุ่ม (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรวิชาลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6" พบว่า

1) ปัญหาด้านผู้บริหารโรงเรียนอันดับหนึ่งคือ การกำหนดความรับผิดชอบงานลูกเสือให้เหมาะสมกับวุฒิและประสบการณ์ของครู

2) ด้านผู้สอนคือ ระเบียบวินัยของครูผู้สอนวิชาลูกเสือ

3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ขาดแคลนตำราเรียนและหนังสือประกอบการเรียน

4) ด้านตัวผู้เรียนคือ การเห็นความสำคัญในการเรียนวิชาลูกเสือเมื่อเทียบกับวิชาอื่น

5) ด้านการนิเทศหลักสูตรวิชาลูกเสือคือ การขาดแคลนบุคลากรในการนิเทศประจำวิชาลูกเสือ

6) ปัญหาการบริหารหลักสูตรมากที่สุดคือ ด้านการนิเทศหลักสูตรวิชาลูกเสือ
 สว่าง โอฬาริกบุตร (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 2,3 และ 4" พบว่า ปัญหาอันดับแรกของโรงเรียนทุกขนาดคือ ปัญหาด้านการจัดบุคลากร รองลงมาคือด้านการอำนวยความสะดวก การวางแผนและการจัดองค์การ ผู้วิจัยเสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาได้มีการพัฒนาด้านการบริหาร เพื่อจัดกิจกรรมลูกเสือตามการบริหารอย่างครบถ้วนและมีระบบ และให้โรงเรียนได้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ตามนโยบายและคำแนะนำของสภาลูกเสือแห่งชาติอย่างจริงจัง

สังต์ จันลา (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ" พบว่า ศึกษาธิการอำเภอมีปัญหาการบริหารงานตามโครงสร้างใหม่โดยรวมและรายด้านในระดับปานกลาง ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุต่างกันมีปัญหาการบริหารงานตามโครงสร้างใหม่ ด้านการวางแผนและวิชาการ และติดตามประเมินผลแตกต่างกัน ศึกษาธิการอำเภอที่อยู่ในเขตการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานตามโครงสร้างใหม่ ด้านการบริหารทั่วไปและด้านงานกิจกรรมการศึกษาแตกต่างกัน โดยศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 11 มีปัญหาการบริหารงานด้านงานบริหารทั่วไป และด้านกิจกรรมการศึกษามากกว่าศึกษาธิการอำเภอในเขตอื่น ๆ ปัญหาการบริหารงานตามโครงสร้างใหม่ของศึกษาธิการอำเภอ มาจากการขาดแคลนอัตราากำลังเจ้าหน้าที่ ขาดแคลนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็น และขาดความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ

วิมล ศิริโยธา (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สถานภาพและลักษณะของศึกษาธิการอำเภอ ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ พ.ศ. 2528" พบว่าศึกษาธิการอำเภอมีภารกิจมากแล้ว ยังต้องปฏิบัติภารกิจนอกสำนักงาน

มากอีกด้วย ศึกษาธิการอำเภอมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานน้อย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษาธิการอำเภอที่อยู่ในอันดับสูงด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของอำเภอที่ดำรงตำแหน่งอยู่ และความรู้เกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษา ด้านทักษะ ได้แก่ ความสามารถในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติทางการศึกษา ศิลป วัฒนธรรม ความสามารถในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี และความสามารถในการบริการและประสานงานกับหน่วยงานอื่น และด้านคุณลักษณะนิสัย ได้แก่ เป็นผู้ที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รักความก้าวหน้า ใฝ่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

สวาท บุรีเพีย (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" พบว่า ศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาการบริหารงานโดยส่วนรวมทุกด้านในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์ปัญหาแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมาตามลำดับ คือ งานติดตามประเมินผล งานแผนงานและวิชาการ และงานบริหารทั่วไป

ศิริ ชัชวาลย์ปรีชา (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพและปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 11" พบว่า

1) งานบริหารทั่วไปมีปัญหา คือ สถานที่คับแคบมีงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดซื้อวัสดุมาใช้จัดสำนักงาน บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดสำนักงาน การจัดข้อมูล และเอกสารไม่เป็นระบบ ขาดวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตเอกสาร ประชาสัมพันธ์ งานพระธรรมทูตไม่มีงบประมาณสนับสนุน การอนุญาตให้สร้าง และตั้งวัดล่าช้า งบประมาณค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ และค่าใช้สอย จัดสรรไม่เพียงพอ

2) งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา มีปัญหา คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิชาการ ขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล ไม่มีงบประมาณดำเนินการตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ อำนาจของศึกษาธิการอำเภอในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาไม่ชัดเจน โครงสร้างการบริหารเป็นอุปสรรคต่อการติดตามผลของศึกษาธิการอำเภอ การเบิกจ่ายงบประมาณสนับสนุนการแข่งขันกีฬาล่าช้า

อดิศร เจริญอริยทรัพย์ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินงานด้านข้อมูล สถิติและการวางแผน ด้านการบริการและประสานงาน และด้านติดตามและประเมินผลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10" พบว่า

1) การดำเนินงานด้านการบริการและประสานงานในระดับมาก เป็นอันดับแรก ด้านการติดตามและประเมินผลในระดับมากรองลงมา และดำเนินงานด้านข้อมูลสถิติและการวางแผนในระดับน้อย

2) การดำเนินงานด้านข้อมูลสถิติและการวางแผน มีปัญหาในระดับมาก ด้านการติดตามและประเมินผลมีปัญหในระดับน้อย และด้านการบริการและประสานงานมีปัญหในระดับน้อยเป็นอันดับสุดท้าย

พลเดช ศรีบุญเรือง (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11" พบว่า

1) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนส่วนมากได้มีการปฏิบัติในด้านการวางแผน การบังคับบัญชา การประสานงานและการควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง

2) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียน ส่วนมากได้มีการปฏิบัติในด้านการจัดองค์การอยู่ในระดับมาก

จุฑามาศ ชุ่มเมืองปัก (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา" พบว่า

1) โรงเรียนที่มีและไม่มีค่ายลูกเสือ มีการวางแผนการฝึกอบรม การดำเนินกิจกรรมและการวัดผลและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือคล้ายคลึงกัน

2) ผลการสอนของครูผู้สอนในระดับดีทุกเรื่อง ได้แก่ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามค่านิยมและกฎลูกเสือ วิชาการของลูกเสือ การทำความเคารพและระเบียบแถว และการบริการ นักเรียนมีผลการเรียนกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับค่อนข้างดีทุกเรื่อง ได้แก่ วิชาการของลูกเสือ การทำความเคารพและระเบียบแถว ค่านิยม และกฎลูกเสือและการบริการ

3) การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะดีขึ้นในระดับมาก 2 เรื่อง ได้แก่ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม

4) การจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรลูกเสือสามัญ ทั้งการจัดการสอนของครูและผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียน และไม่มีค่ายลูกเสือปรากฏว่าความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สมหมาย พึ่งทองหล่อ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษابัญหการบริหารหลักสูตรวิชาลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติที่วราชนาจักร" พบว่า

1) ด้านผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาคับหนึ่งคือ ไม่ได้จัดให้มีการอบรมให้ครูเข้าใจหลักสูตรขึ้นภายในโรงเรียน

2) ด้านครูผู้สอนวิชาลูกเสือมีปัญหาคับหนึ่งคือ ครูผู้สอนวิชาลูกเสือมีชั่วโมงสอนมากเกินไป นอกจากวิชาลูกเสือ

3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหาคับหนึ่งคือ ขาดครูประจำวิชาลูกเสือโดยเฉพาะ

4) ด้านตัวนักเรียนมีปัญหาคับหนึ่งคือ ไม่เข้าใจในข้อแตกต่างระหว่างวิชาลูกเสือในวิชาภาคบังคับกับวิชากิจกรรม

5) ด้านการนิเทศหลักสูตรวิชาลูกเสือมีปัญหาคับหนึ่งคือ ครูไม่ได้รับการช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับแหล่งวิทยากรเกี่ยวกับวิชาลูกเสือ

6) ปัญหาการบริหารหลักสูตรวิชาลูกเสือในโรงเรียนมีปัญหามากคับหนึ่งคือ การนิเทศหลักสูตรวิชาลูกเสือ

สำเร็จ บุญโต (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและปัญหาการสอนวิชาลูกเสือระหว่างโรงเรียนที่ดีเด่นและโรงเรียนทั่วไป สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์" พบว่า

1) สภาพการสอนวิชาลูกเสือโดยเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง

2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการสอนวิชาลูกเสือไม่แตกต่างกัน

3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการสอนวิชาลูกเสือด้านครูผู้สอน ด้านนักเรียน ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการจัดและประเมินผลพบว่าไม่แตกต่างกัน

4) ปัญหาการสอนวิชาลูกเสือ คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ และนักเรียนไม่ปฏิบัติตามกฎ คาบฎาณ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาลูกเสือ

5) ปัญหาการสอนวิชาลูกเสือระหว่างโรงเรียนดีเด่นและโรงเรียนทั่วไปไม่แตกต่างกัน

จิรวัดน์ ทรัพย์อนันต์ (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมการยูวกาชาดในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่" พบว่า

1) ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับครู ผู้บริหารโรงเรียนที่เคยผ่านและไม่ผ่านการฝึกอบรม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่

2) ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนที่เคยผ่านและไม่เคยผ่านการฝึกอบรม มีทัศนะตรงกันทุกข้อ

ถวัลย์ บุรมรา (2535) ได้ศึกษาเรื่อง "บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการในระดับอำเภอ ในเขตการศึกษา 9" พบว่า

1) บทบาทที่ปฏิบัติจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานบริหารทั่วไป งานแผนงานและพัฒนาชนบท และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดงานพิธีในวันสำคัญ เช่น วันครู วันแม่แห่งชาติ ฯลฯ การจัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี และการส่งเสริมและดำเนินการในงานหรือกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยูวกาชาดให้เจริญก้าวหน้า

2) บทบาทที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่อยู่ในอันดับสูงด้านงานบริหารทั่วไป ได้แก่ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท ได้แก่ การสำรวจรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้แก่ การรณรงค์เพื่อการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาและระดับที่สูงขึ้น

3) ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภออยู่ในระดับน้อย

ประมวล พลพานิช (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาของศึกษานิเทศก์อำเภอในการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทตามทฤษฎีของศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 7,8" พบว่า

1) ด้านการวางแผน มีทฤษฎีต่อปัญหาการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทของศึกษานิเทศก์อำเภออยู่ในระดับปานกลาง เรื่องที่มีปัญหาสูงสุดคือการวางแผนพัฒนาชนบทขาดการศึกษาสภาพความต้องการอันแท้จริงของประชาชน

2) ด้านการจัดทำโครงการ มีทรรสนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทของศึกษานิเทศก์อำเภออยู่ในระดับปานกลาง เรื่องที่มีปัญหาสูงสุดคือการจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับความต้องการของโครงการอย่างแท้จริง

3) ด้านการดำเนินการและประสานงาน มีทรรสนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทของศึกษานิเทศก์อำเภออยู่ในระดับปานกลาง เรื่องที่มีปัญหาสูงสุดคือ ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านการประสานงานกับผู้ดำเนินการในโครงการต่าง ๆ

4) ด้านการติดตาม และประเมินผล มีทรรสนะต่อปัญหาการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทของศึกษานิเทศก์อำเภอ อยู่ในระดับปานกลาง เรื่องที่มีปัญหาสูงสุดคือ งบประมาณในการติดตามและประเมินผลมีไม่เพียงพอ

สุพร แผ่แสงจันทร์ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ภารกิจการบริหารงาน การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทรรสนะของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคเหนือ" พบว่า

1) ศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคเหนือมีความเข้าใจ ในภารกิจบริหารงานด้านการศึกษาและงานด้านการศาสนาอยู่ในระดับมาก ส่วนภารกิจบริหารงานด้านการวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2) ศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการศึกษาที่ต่างกันมีทรรสนะเกี่ยวกับภารกิจการบริหารงานด้านการศึกษา ด้านการศาสนา และด้านการวัฒนธรรมแตกต่างกัน ทั้งนี้พบว่าภารกิจการบริหารงานด้านการศึกษามีเพียงงานการรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และการศึกษาพิเศษ และงานการจัดการประกวดการอ่านร้อยแก้ว ทานองเสนาะ ภารกิจการบริหารงานด้านการศาสนา มีเพียงงานการส่งเสริมสนับสนุน

สุรัช นุ่มมีชัย (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอตามสภาพที่เป็นจริง และคาดหวัง ตามทรรสนะของผู้ได้บังคับบัญชาในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 7 และ 8" พบว่า

1) พฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอตามที่เป็นจริงในมิติมุ่งงาน และมิติมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน ส่วนพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอตามที่คาดหวังในมิติมุ่งงานอยู่ในระดับมากที่สุด และมิติมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

2) ทรรสนะของผู้ได้บังคับบัญชาในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งหมดต่อพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอตามที่เป็นจริงและตามທີ່คาดหวังในมิติมุ่งงาน และมิติมุ่งสัมพันธ์แตกต่างกัน ทั้งรายด้านและรายข้อ โดยที่พฤติกรรมที่คาดหวังใน

มิติมุ่งงานและมิติมุ่งสัมพันธ์ มีระดับสูงกว่าพฤติกรรมที่เป็นจริงในมิติมุ่งงานและมิติมุ่งสัมพันธ์

3) ทรรศนะของผู้ได้บังคับบัญชาในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ จากตำแหน่งงานในหน้าที่ แสดงความคาดหวังต่อพฤติกรรมผู้นำที่แตกต่างกัน มิติมุ่งงานและมิติมุ่งสัมพันธ์นั้น กลุ่มนักวิชาการศึกษามีระดับสูงกว่ากลุ่มผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ กลุ่มเจ้าพนักงานธุรการ และกลุ่มเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ตามลำดับ

4) ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนที่เคยผ่านและไม่เคยผ่านการฝึกอบรม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่

5) การดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศ ทั้งผู้บริหารโรงเรียนที่เคยผ่านการฝึกอบรมและไม่เคยผ่านการฝึกอบรม มีทัศนะตรงกันทุกข้อและทุกกลุ่ม